

มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น
(ฉบับสมบูรณ์)

นางสาวรวิศา โสพร

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564

หัวข้อเอกัตศึกษา มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น

โดย นางสาวรวิศา โสพร

รหัสประจำตัว 638 00321 34

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา กฎหมายธุรกิจทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ จุมปา

ปีการศึกษา 2564

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ จุมปา)

บทคัดย่อ

วิสาหกิจเริ่มต้นหรือสตาร์ทอัพเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ การมีธุรกิจสตาร์ทอัพจำนวนมากจะช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต ดึงดูดนักลงทุนต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย สร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในประเทศ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

ในการประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพนั้น จำเป็นจะต้องมีแหล่งเงินทุนเพื่อเข้ามาสนับสนุนธุรกิจ ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจนกระทั่งเติบโตและขยายธุรกิจเพื่อเข้าสู่ตลาดใหม่ ๆ ในอนาคต ปัจจุบันแหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับสตาร์ทอัพ คือ ธุรกิจเงินร่วมลงทุน หรือ Venture Capital (VC) มีสตาร์ทอัพมากมายทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จเพราะได้รับเงินสนับสนุนจากธุรกิจเงินร่วมลงทุน เนื่องจากนักลงทุนประเภทนี้มีความเข้าใจในธุรกิจสตาร์ทอัพและมองเห็นถึงศักยภาพของธุรกิจ สามารถยอมรับความเสี่ยงในระดับที่สูง สามารถให้คำแนะนำและเป็นທີ່ปรึกษาด้านการดำเนินธุรกิจ โดยมีเป้าหมายร่วมกับเจ้าของสตาร์ทอัพ คือ ผลักดันให้ธุรกิจเติบโตจนประสบความสำเร็จ เพื่อผลตอบแทนที่มีมูลค่าสูง

มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่าประเทศไทยมีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักลงทุนได้เท่าที่ควร มีสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่เป็นอุปสรรค เช่น มีการร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ตั้งแต่ปี 2559 จนกระทั่งปัจจุบัน แต่ยังไม่สามารถตราเป็นพระราชบัญญัติเพื่อใช้บังคับเป็นการทั่วไป มาตรการยกเว้นภาษีกำไรจากลงทุนและเงินปันผลจากการลงทุนขาดความต่อเนื่อง โครงการ SMART Visa ที่ให้สิทธิพิเศษแก่ชาวต่างชาติที่เป็นนักลงทุนไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายรัฐบาล เป็นต้น

จากการศึกษามาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของประเทศสิงคโปร์และอิตาลี ในด้านกฎหมาย มาตรการทางภาษี มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ ผู้เขียนเห็นว่า สามารถนำแนวคิดหรือรูปแบบการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนบางประการมาปรับใช้ตามความเหมาะสมของบริบทและสภาพแวดล้อมของประเทศไทย โดยปรับปรุงกฎหมายให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุน เพิ่มมาตรการยกเว้นภาษีกำไรจากลงทุนและเงินปันผลจากการลงทุนในสตาร์ทอัพ เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่นักลงทุนต่างชาติ ตลอดจนรัฐบาลจัดตั้งกองทุนร่วมกับธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนเงินทุนให้แก่สตาร์ทอัพ หากประเทศไทยมีมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่เหมาะสมจะช่วยดึงดูดนักลงทุนให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนสตาร์ทอัพให้สามารถเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษาระดับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. มานิตย์ จุมปา ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเอกัตศึกษาให้กับผู้เขียนและได้ให้แนวคิด คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำเอกัตศึกษาระดับนี้ให้สมบูรณ์ ตลอดจนตรวจทานและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัว รวมถึงคณาจารย์ทุกท่าน เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญให้แก่ผู้เขียนจนทำให้เอกัตศึกษาระดับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกัตศึกษาระดับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจศึกษา หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนกราบขอภัยและขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา.....	5
บทที่ 2 แนวคิดการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น.....	6
2.1 ความหมายของธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	6
2.2 รูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	7
2.3 ลักษณะของนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	8
2.4 ความสำคัญของธุรกิจเงินร่วมลงทุนต่อวิสาหกิจเริ่มต้น.....	8
2.5 แนวคิดการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	11
2.6 ข้อดีและข้อเสียของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	11
2.6.1 ข้อดีของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	11
2.6.2 ข้อเสียของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	12
2.7 รอบการระดมทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	12
2.8 ทางเลือกการมองหาทางออก (Exit) ของธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	13
บทที่ 3 มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของต่างประเทศ.....	15
3.1 กฎหมายสตาร์ทอัพ.....	15
3.2 มาตรการทางภาษี.....	17
3.3 มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ.....	19
บทที่ 4 มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย.....	21
4.1 ธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทย.....	21

4.1.1 ลักษณะของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในไทย	21
4.1.2 ตัวอย่างธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทย.....	22
4.1.3 ตัวอย่างสตาร์ทอัพไทยที่ระดมเงินทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน.....	24
4.2 มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น.....	26
4.2.1 กฎหมายสตาร์ทอัพ	26
4.2.2 มาตรการทางภาษี.....	27
4.2.3 มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ.....	30
บทที่ 5 วิเคราะห์มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุน วิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย	34
5.1 กฎหมายสตาร์ทอัพ.....	37
5.2 มาตรการทางภาษี.....	39
5.3 มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ.....	42
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	44
6.1 บทสรุป	44
6.2 ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	52

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รายชื่อบริษัทยูนิคอร์น 10 อันดับที่มีมูลค่าสูง.....	10
ตารางที่ 2 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศสิงคโปร์.....	18
ตารางที่ 3 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศสิงคโปร์.....	18
ตารางที่ 4 เภณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันระหว่างเทคโนโลยีทั่วไปกับเทคโนโลยีขั้นสูง.....	20
ตารางที่ 5 อันดับประเทศที่มีความน่าสนใจในการลงทุนรูปแบบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) และ Private Equity ปี 2021.....	35

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 สาเหตุความล้มเหลวของสตาร์ทอัพทั่วโลก.....	9
รูปที่ 2 ประเภทของสมาร์ทวิซ่า.....	32
รูปที่ 3 อันดับระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพในอาเซียน 2564.....	36
รูปที่ 4 การเก็บภาษีกำไรจากการลงทุนกับการพัฒนา Ecosystem ของ Tech Company ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	40
รูปที่ 5 สถิติผู้มีสิทธิได้รับ smart Visa แยกรายประเภท.....	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital: VC) เป็นแหล่งเงินทุนรูปแบบหนึ่งที่อยู่ในการถือหุ้นในธุรกิจที่เห็นว่ามีโอกาสจะประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบัน ตัวอย่างธุรกิจสตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จระดับโลก เช่น Google PayPal Facebook Airbnb ล้วนอาศัยเงินลงทุนจากการระดมทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่เห็นถึงศักยภาพทั้งสิ้น¹ โดยในต่างประเทศมีมาตรการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนธุรกิจเงินร่วมลงทุน เช่น สิงคโปร์ ฮองกง มาเลเซียมีมาตรการยกเว้นภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax)² อิตาลี ฟิลิปปีนส์ อินเดีย มีกฎหมายเฉพาะสำหรับสตาร์ทอัพ³ เป็นต้น

ธุรกิจเงินร่วมลงทุน ในประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 2530 โดยการสนับสนุนของ United States Agency for International Development (USAIDS) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดตั้งบริษัทร่วมลงทุนชื่อ ธนสถาปนา จำกัด ซึ่งมีธนาคารพาณิชย์ของไทย 6 แห่งร่วมเป็นผู้ถือหุ้นเงินลงทุนมาจาก USAIDS 80 ล้านบาท และธนาคารพาณิชย์ของไทยทั้ง 6 แห่ง รวม 80 ล้านบาท โดยครั้งนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมลงทุนในกิจการขนาดกลางและขนาดเล็กของไทยที่มีศักยภาพในการเติบโต⁴ ต่อมารัฐบาลไทยเริ่มเห็นความสำคัญของวิสาหกิจเริ่มต้น อันมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสามารถขยายตลาด สร้างมูลค่าเพิ่มและเติบโตอย่างก้าวกระโดดซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐบาลได้มีการจัดตั้งกองทุนธุรกิจเงินร่วมลงทุนขึ้น รวมถึงการออกมาตรการทางภาษีเพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในธุรกิจเงินร่วมลงทุนซึ่งจะมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศไทย

¹ ณฤทธิ วรพงษ์ดี, SET Your Startup Business guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560), หน้า 9.

² สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย, การเก็บภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax) กับการพัฒนา Ecosystem ของ Tech Company, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <http://18.141.172.12/th/knowledge/detail/110> [30 ตุลาคม 2564]

³ AIS The Startup, กฎหมายที่สตาร์ทอัพควรรู้ก่อนลงทำธุรกิจ, [ออนไลน์], 2562, แหล่งที่มา: <https://www.ais.th/thestartup/blog-startup-law.html> [4 พฤศจิกายน 2564]

⁴ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, “ประเทศไทยกับ VC ได้ระดับการเติบโตอย่างต่อเนื่อง,” วารสารส่งเสริมการลงทุน 27,11 (พฤศจิกายน 2559): 21.

เมื่อปี 2559 รัฐบาลไทยได้มีการตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ (National Startup Committee: NSC) ซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจเริ่มต้น สนับสนุนความพร้อมในการทำธุรกิจเชิงพาณิชย์ ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเป็นเจ้าของกิจการ และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจเริ่มต้นเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญจนกระทั่งปัจจุบัน เนื่องจากการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ เงินทุนเป็นสิ่งตั้งต้นในการสร้างธุรกิจใหม่ให้เกิดขึ้นและช่วยสร้างการเติบโตของธุรกิจต่อไป สตาร์ทอัพมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักนักลงทุนหรือแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่ที่เข้าใจโครงสร้างการทำธุรกิจและสามารถเข้ามาช่วยให้คำปรึกษาแนะนำและระดมทุนให้กับสตาร์ทอัพตลอดทุกช่วงการเติบโต

แหล่งเงินทุนของสตาร์ทอัพจะแตกต่างจากเงินลงทุนทั่วไป เนื่องจากธุรกิจสตาร์ทอัพเป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่และมีความเสี่ยงต่อความล้มเหลวค่อนข้างสูง ในระยะเริ่มต้นมักมีข้อจำกัด เช่น ค่าใช้จ่ายสูง ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ไม่มีรายได้ ฯลฯ จึงทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนปกติผ่านสถาบันการเงินได้ เช่น วงเงินสินเชื่อธุรกิจจากธนาคาร⁵ เพราะธนาคารหรือสถาบันการเงินไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงสูงอย่างสตาร์ทอัพได้ จึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมียกลงทุนที่เข้าใจในธุรกิจสตาร์ทอัพและมองเห็นถึงศักยภาพของธุรกิจ พร้อมทั้งจะยอมรับความเสี่ยงในระดับที่สูงกว่าปกติ โดยธุรกิจเงินร่วมลงทุนเป็นแหล่งเงินทุนทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านเงินทุนของสตาร์ทอัพได้

ปัจจุบันในประเทศไทยมีผู้รู้จักและเข้าใจการลงทุนในธุรกิจเงินร่วมลงทุนไม่มากนัก และมีสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่เป็นอุปสรรค เช่น กฎระเบียบปฏิบัติบางประการที่ไม่เอื้อต่อการระดมทุน การได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรสำหรับผู้นำเงินมาลงทุนในกองทุนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข จึงทำให้นักลงทุนไม่สนใจที่จะนำเงินมาลงทุน หรือการที่ไม่มีเงื่อนไขการลดหย่อนภาษีในเรื่องของนวัตกรรมที่มาจากมหาวิทยาลัยทำให้ไม่สามารถต่อยอดงานวิจัยในการนำไปสู่เชิงพาณิชย์ได้⁶ เป็นต้น ข้อมูลจาก IESE Business School ของมหาวิทยาลัยนาบาร์รา ประเทศสเปน ได้จัดอันดับให้ประเทศไทยมีความน่าสนใจสำหรับการลงทุนในรูปแบบ Venture Capital และ Private Equity อยู่ในอันดับที่ 29 ของโลก จาก 125 ประเทศ ซึ่งคำนวณจากปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจและระดับรายได้ ศักยภาพที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) จะสามารถออก

⁵ ฉรรรภรณ์ เศรษฐ์จินดา, Startup Fundraising โลกการระดมทุนสตาร์ทอัพ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562), หน้า 9.

⁶ สุมลตรา เต็งศิริโกมล. “การดำเนินงานของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทย: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาครัฐบาลและธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาคเอกชน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2552), หน้า 25.

จากตลาดทุน แรงจูงใจด้านภาษี การบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทุนมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางสังคม การส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้ประกอบการ⁷

นอกจากนี้ อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุนของเอกชนในประเทศไทยไม่นิยมลงทุนในธุรกิจเกิดใหม่เท่าที่ควร เนื่องจากธุรกิจมีขนาดเล็ก เติบโตช้า ไม่มีรายได้ที่แน่นอน และมีความเสี่ยงสูงที่จะเลิกกิจการ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ธุรกิจส่วนใหญ่ที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเอกชนจะเข้าไปลงทุนมักเป็นธุรกิจที่เริ่มมีรายได้ ต้องการการเติบโตแบบก้าวกระโดด และต้องการใช้เงินทุนในการปรับปรุงสินค้าหรือบริการเพื่อขยายกิจการ ขยายฐานลูกค้าให้กว้างขึ้น หรือเพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดใหม่ๆ ในต่างประเทศ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมุ่งศึกษามาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่เหมาะสมเพื่อให้มีส่วนช่วยในการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย โดยนำมาตราการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของต่างประเทศมาปรับใช้ในเรื่องการเพิ่มมาตรการยกเว้นภาษีกำไรจากการลงทุน วิเคราะห์มาตราการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย ตลอดจนศึกษาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่จะช่วยสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของไทยให้สามารถแสดงศักยภาพและเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน และเพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพ เนื่องจากการมีผู้ประกอบการที่เป็นสตาร์ทอัพจำนวนมากจะช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

- (1) เพื่อศึกษามาตราการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย
- (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนจากมาตราการของรัฐบาลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
- (3) เพื่อศึกษามาตราการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศสิงคโปร์และอิตาลี
- (4) เพื่อศึกษามาตราการที่เหมาะสมที่จะช่วยส่งเสริมนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนให้สนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย

⁷ IESE Business School University of Navarra, The Venture Capital & Private Equity Country Attractiveness Index, [Online], 2021, Available from: <https://blog.iese.edu/vcpeiindex/> [2021, November 6]

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นนโยบายของภาครัฐหรือกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทยอย่างแท้จริง ควรมีมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุน เช่น การออกพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น การเพิ่มมาตรการยกเว้นภาษีกำไรจากลงทุนและเงินปันผลจากการลงทุนในสตาร์ทอัพ การเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่นักลงทุนต่างชาติ การจัดตั้งกองทุนร่วมกับธุรกิจเงินร่วมลงทุน เพื่อสนับสนุนเงินทุนให้แก่สตาร์ทอัพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนสนใจลงทุนกับธุรกิจสตาร์ทอัพมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

- (1) ศึกษาค้นคว้ามาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย
- (2) ศึกษาค้นคว้าแนวปฏิบัติการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศสิงคโปร์และอิตาลี
- (3) ศึกษาค้นคว้ามาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของประเทศไทยจากร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ.

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาโดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากเอกสารในรูปแบบรายงาน บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาและหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- (1) ทราบมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย
- (2) ทราบปัญหาและอุปสรรคของนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนจากมาตรการของรัฐบาลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
- (3) ทราบมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศสิงคโปร์และอิตาลี
- (4) ทราบมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่เหมาะสมและน่าสนใจเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของไทยให้สามารถเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

บทที่ 2

แนวคิดการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น

ธุรกิจเงินร่วมลงทุน เป็นแหล่งเงินทุนที่ให้การสนับสนุนธุรกิจสตาร์ทอัพ โดยทั่วไปธุรกิจสตาร์ทอัพเป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่และมีความเสี่ยงต่อความล้มเหลวค่อนข้างสูง ดังนั้น ธนาคารหรือสถาบันการเงินโดยทั่วไปจึงไม่นิยมให้การสนับสนุนเงินทุนแก่สตาร์ทอัพเท่าที่ควร และด้วยเหตุผลดังกล่าวสตาร์ทอัพจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ที่พร้อมจะยอมรับความเสี่ยงในระดับที่สูงกว่าปกติเพื่อแลกกับผลตอบแทนที่สูงกว่าปกติเช่นกัน ดังนั้น ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจึงเป็นแหล่งเงินทุนทางเลือกที่น่าสนใจของผู้ประกอบการสตาร์ทอัพที่จะช่วยตอบสนองความต้องการด้านเงินทุนของสตาร์ทอัพและต่อยอดธุรกิจให้เติบโตได้

2.1 ความหมายของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital: VC) เป็นแหล่งเงินทุนรูปแบบหนึ่งให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ธุรกิจ ตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนโดยเฉพาะ เป้าหมายหลักของการลงทุน คือ เพื่อขายบริษัทที่ลงทุนโดยหวังกำไรจากราคาหุ้นที่สูงขึ้น¹ ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะนำเงินจากนักลงทุนไปลงทุนในลักษณะเป็นหุ้นส่วนกับเจ้าของกิจการที่ยังไม่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยบริษัทที่เป็นเป้าหมายของการลงทุนดังกล่าวมักเป็นธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง โดยธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะช่วยสนับสนุนด้านการเงินแก่ธุรกิจให้เติบโตจนประสบความสำเร็จ โดยทั่วไปธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะเข้ามาลงทุนในช่วงที่ธุรกิจเริ่มมีรายได้ และต้องการใช้เงินทุนในการปรับปรุงสินค้าหรือบริการ เพื่อขยายกิจการ ขยายฐานลูกค้าให้กว้างขึ้น หรือการเข้าสู่ตลาดใหม่ ๆ โดยทั่วไปจะมีระยะเวลาลงทุนประมาณ 3-5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี โดยจะมีการระดมทุนเป็นรอบ ๆ ตามขั้น (Stage) ของธุรกิจ² เช่น อยู่ในขั้นการวิจัยและพัฒนา ขั้นการทำตัวแบบสินค้า ขั้นการทำการตลาด ขั้นการขยายกิจการ เป็นต้น

นอกจากนี้ มีการลงทุนอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา คือ Corporate Venture Capital (CVC) เป็นบริษัทในเครือขององค์กรขนาดใหญ่ที่ก่อตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการกองทุนที่ได้รับจัดสรรเงินทุนจากบริษัทแม่ มุ่งเน้นการลงทุนในสตาร์ทอัพที่มีนวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อนำมาต่อยอดธุรกิจเดิมของตน ให้สามารถเข้าถึงข้อมูลของลูกค้า

¹ AIS The Startup, แหล่งเงินทุนของเหล่า Startup, [ออนไลน์], 2560, แหล่งที่มา: <https://www.ais.th/thestartup/blog-venture-capital.html> [29 กันยายน 2564]

² ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, Venture Capital, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.set.or.th/set/enterprise/html.do?name=vc> [29 กันยายน 2564]

เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าหรือให้บริการได้ตรงความต้องการของลูกค้า เพื่อเสริมกลยุทธ์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของบริษัทแม่เป็นหลัก ส่งเสริมให้ธุรกิจเดิมของตนเติบโตขึ้นควบคู่ไปกับการสร้างผลตอบแทนทางการเงิน³

ดังนั้น ความแตกต่างที่สำคัญของ Corporate Venture Capital (CVC) กับ Venture Capital (VC) คือ Corporate Venture Capital จะเน้นผลตอบแทนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Return) จากการร่วมทุนเพื่อสนับสนุนความแข็งแกร่งของธุรกิจของบริษัทแม่ ลักษณะการลงทุนกระทำโดยตรงจากบริษัทใหญ่ ใช้เงินลงทุนจำนวนมาก กลยุทธ์ทางธุรกิจค่อนข้างชัดเจนโดยคำนึงถึงเป้าหมายระยะยาวของธุรกิจ ในขณะที่ Venture Capital เป็นการลงทุนร่วมกันของนักลงทุนหลายรายสนับสนุนการสร้างธุรกิจและคาดหวังผลตอบแทนทางการเงินเป็นหลัก (Financial Return)

2.2 รูปแบบการบริหารจัดการเงินทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

รูปแบบของการลงทุนจะอยู่ในรูปของการถือหุ้นในธุรกิจนั้น โดยรูปแบบของการบริหารจัดการเงินทุนนั้นมีอยู่ 2 รูปแบบหลัก ได้แก่

รูปแบบแรก คือ การรวมกลุ่มของกลุ่มผู้สนใจจะลงทุนในรูปของบริษัท โดยจะระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้นในบริษัทเพื่อนำไปลงทุนในธุรกิจ ซึ่งรูปแบบนี้จะเป็นการลงทุนในลักษณะปิด กล่าวคือ เฉพาะผู้ถือหุ้นในบริษัทธุรกิจร่วมลงทุนเท่านั้นที่สามารถร่วมลงทุนได้

รูปแบบที่สอง คือ บริษัทร่วมลงทุนจะจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนขึ้น (Venture Capital Fund) โดยจะเปิดโอกาสให้ผู้สนใจซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กองทุน บริษัท หรือบุคคลทั่วไป สามารถร่วมลงทุนผ่านกองทุนดังกล่าว และบริษัทธุรกิจร่วมลงทุนจะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการกองทุน รวมถึงอาจร่วมลงทุนในกองทุนดังกล่าว เพื่อนำเงินในกองทุนดังกล่าวไปลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพ⁴

ทั้งนี้ รูปแบบของการจัดตั้งกองทุนอาจอยู่ในรูปแบบของ Limited Liability Partnership บริษัทหรือทรัสต์ แล้วแต่ความเหมาะสมของกฎหมายและโครงสร้างภาษีของแต่ละประเทศที่กองทุนจัดตั้ง

³ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, Venture Capital, [ออนไลน์], 2558, แหล่งที่มา:

<https://www.set.or.th/set/enterprise/html.do?name=vc> [29 กันยายน 2564]

⁴ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, “บทบาทและกลไกการทำงานของ VC ชับเคลื่อน Satartup สู่อ IPO,” วารสารส่งเสริมการลงทุน 27,11 (พฤศจิกายน 2559): 18.

2.3 ลักษณะของนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุน

(1) Active Investor คือ นักลงทุนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร เข้าร่วมเป็นกรรมการ มีสิทธิออกเสียงในการตัดสินใจในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยหาช่องทางการตลาด หาพันธมิตร เป็นต้น ซึ่งนักลงทุนประเภทนี้มีอยู่น้อยมากในประเทศไทย ส่วนมากเป็นเจ้าของในธุรกิจนั้นอยู่แล้ว จึงมีความชำนาญเป็นพิเศษที่จะสามารถให้คำปรึกษาได้

(2) Passive Investor คือ นักลงทุนที่ไม่ได้ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับเจ้าของธุรกิจในการดำเนินงาน อาจมีหน้าที่เพียงเข้าประชุมกรรมการ สังเกตการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ซึ่งนักลงทุนส่วนใหญ่ในประเทศไทยจะเป็นแบบ Passive Investor คือ ลงทุนแล้วรอดูผลประกอบการ มีช่วยเหลือธุรกิจบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น⁵

2.4 ความสำคัญของธุรกิจเงินร่วมลงทุนต่อวิสาหกิจเริ่มต้น

จากผลสำรวจเมื่อเดือนสิงหาคม 2564 ของ CBINSIGHTS บริษัทวิจัยด้านการลงทุน ซึ่งรวบรวมข้อมูลการลงทุนในสตาร์ทอัพทั่วโลก กล่าวถึงสาเหตุความล้มเหลวของสตาร์ทอัพทั่วโลก⁶ พบว่าเหตุผลอันดับหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพไม่ประสบความสำเร็จ คือ การขาดแคลนเงินทุน ธุรกิจไม่สามารถระดมทุนใหม่ได้ ส่งผลให้ธุรกิจหยุดชะงักและหากปล่อยไว้นานโดยที่ไม่สามารถหาเงินทุนหมุนเวียนได้ทันเวลา ธุรกิจก็จำเป็นต้องปิดตัวลงเพื่อลดผลขาดทุน ดังนั้น การมีนักลงทุนที่มองเห็นถึงศักยภาพของธุรกิจ กล้าเสี่ยงไปพร้อมธุรกิจจึงเป็นหนทางรอดให้กับผู้ประกอบการสตาร์ทอัพได้

⁵ SME Thailand Club, Venture Capital ร่วมแชร์ ร่วมคิด เพื่อธุรกิจที่ยิ่งใหญ่ของ SME, [ออนไลน์], 2558, แหล่งที่มา: <https://www.smethailandclub.com/money-933-id.html> [29 กันยายน 2564]

⁶ Cbinsights, The Top 12 Reasons Startups Fail, [Online], 2021, Available from: <https://www.cbinsights.com/research/startup-failure-reasons-top/> [2021, September 29]



รูปที่ 1 สาเหตุความล้มเหลวของสตาร์ทอัพทั่วโลก

ที่มา: CBINSIGHTS. (August 3, 2021). *The Top 12 Reasons Startups Fail*.

นอกจากนี้ ผลสำรวจของ CBINSIGHTS เมื่อเดือนกันยายน 2564 พบว่า รายชื่อบริษัทยูนิคอร์นทั่วโลกหรือที่เรียกว่าบริษัทยูนิคอร์นสตาร์ทอัพที่มีมูลค่าเกินกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวนทั้งสิ้น 842 บริษัท มูลค่ารวมประมาณ 2,725 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ⁷ ซึ่งหากมองในด้านการลงทุนจะพบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญมาจากนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนเกือบทั้งสิ้น

⁷ Cbinsights, *The Complete List Of Unicorn Companies*, [Online], 2021, Available from: <https://www.cbinsights.com/research-unicorn-companies> [2021, September 29]

ตารางที่ 1 รายชื่อบริษัทยูนิคอร์น 10 อันดับที่มีมูลค่าสูง

List of Unicorn Companies						
Company	Valuation (\$B)	Date Joined	Country	City	Industry	Select Investors
Bytedance	\$140	4/7/2017	China	Beijing	Artificial intelligence	Sequoia Capital China, SIG Asia Investments, Sina Weibo, Softbank Group
Stripe	\$95	1/23/2014	United States	San Francisco	Fintech	Khosla Ventures, LowercaseCapital, capitalG
SpaceX	\$74	12/1/2012	United States	Hawthorne	Other	Founders Fund, Draper Fisher Jurvetson, Rothenberg Ventures
Klarna	\$45.6	12/12/2011	Sweden	Stockholm	Fintech	Institutional Venture Partners, Sequoia Capital, General Atlantic
Canva	\$40	1/8/2018	Australia	Surry Hills	Internet software & services	Sequoia Capital China, Blackbird Ventures, Matrix Partners
Instacart	\$39	12/30/2014	United States	San Francisco	Supply chain, logistics, & delivery	Khosla Ventures, Kleiner Perkins Caufield & Byers, Collaborative Fund
Databricks	\$38	2/5/2019	United States	San Francisco	Data management & analytics	Andreessen Horowitz, New Enterprise Associates, Battery Ventures
Revolut	\$33	4/26/2018	United Kingdom	London	Fintech	index Ventures, DST Global, Ribbit Capital
Nubank	\$30	3/1/2018	Brazil	Sao Paulo	Fintech	Sequoia Capital, Redpoint e.ventures, Kaszek Ventures
Epic Games	\$28.7	10/26/2018	United States	Cary	Other	Tencent Holdings, KKR, Smash Ventures

ที่มา: CBINSIGHTS. (September 2021). *The Complete List Of Unicorn Companies*.

บทบาทสำคัญของธุรกิจเงินร่วมลงทุนคือทำหน้าที่ระดมเงินทุนจากผู้สนใจจะลงทุนและพิจารณาว่าจะนำเงินทุนที่ได้มาจากการระดมทุนนั้นไปร่วมลงทุนในธุรกิจดังกล่าวหรือไม่ โดยจะวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของธุรกิจที่สนใจ หากเห็นว่าธุรกิจมีโอกาสประสบความสำเร็จในอนาคตก็จะร่วมลงทุน

การร่วมลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุนสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายช่วงเวลาของธุรกิจ โดยสามารถเริ่มตัดสินใจร่วมลงทุนได้ตั้งแต่ขั้นริเริ่มแนวคิด (Seed) แต่โดยทั่วไปจะพิจารณาเข้าไปร่วมลงทุนกับเจ้าของธุรกิจในช่วงที่ผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจนั้นเริ่มเข้าสู่ตลาด (Early Stage) จนถึงช่วงก่อนที่ผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจนั้นจะเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งจะช่วยให้อุบัติการณ์ร่วมลงทุนได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ

ทั้งนี้ การระดมทุนผ่านธุรกิจร่วมลงทุนเป็นที่นิยมอย่างมากในต่างประเทศและได้สร้างธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมากมาย เช่น Apple Google Amazon eBay Facebook Uber และ Grab Taxi เป็นต้น

2.5 แนวคิดการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ก่อนที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะตัดสินใจลงทุนในสตาร์ทอัพใดนั้น นักลงทุนจะพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะเริ่มธุรกิจ โอกาสในการขยายธุรกิจและศักยภาพในการเติบโตของสตาร์ทอัพ เจ้าของผู้บริหารและกรรมการมีความน่าเชื่อถือ มีทักษะและประสบการณ์ในธุรกิจที่จะสามารถผลักดันธุรกิจให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนมีการจัดการที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ นักลงทุนให้ความสำคัญกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของสตาร์ทอัพ โดยประเมินขนาดของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและส่วนแบ่งการตลาดในปัจจุบันเพื่อให้นักลงทุนเห็นศักยภาพของตลาดและโอกาสในการเติบโตของธุรกิจ ทั้งนี้ นักลงทุนให้ความสำคัญกับนวัตกรรมขั้นสูงที่ลอกเลียนแบบได้ยากเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และจะต้องเป็นเทคโนโลยีที่ผ่านการพิสูจน์และกำลังได้รับการตอบรับจากกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย⁸

2.6 ข้อดีและข้อเสียของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน

2.6.1 ข้อดีของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ข้อดีของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน คือ ผู้ประกอบการได้รับอนุมัติเงินลงทุนโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเหมือนกับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน เพราะธุรกิจเงินร่วมลงทุนนั้นพิจารณาจากโอกาสเติบโตของธุรกิจ แผนการดำเนินธุรกิจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถของผู้บริหารกิจการมากกว่าสินทรัพย์หรือหลักประกัน เป็นแหล่งระดมเงินทุนที่ปลอดภัยการจ่ายคืนดอกเบี้ย ซึ่งแตกต่างจากสินเชื่อธนาคาร นอกจากนี้ผู้ประกอบการจะได้รับเงินทุนแล้วนั้น ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาด้านการบริหารธุรกิจ ช่วยประชาสัมพันธ์ หาช่องทางตลาด หาคู่ค้า และบางครั้งจะทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงในการดำเนินธุรกิจ ชี้แนวทางต่าง ๆ เพื่อให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ร่วมสร้างให้ธุรกิจมีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น เช่น ร่วมวางระบบบัญชีให้ได้มาตรฐาน ให้ความรู้ด้านกฎหมาย สร้างทีมบริหารโดยจัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการบริษัท รวมถึงช่วยแนะนำเครือข่ายหรือพันธมิตรทางธุรกิจซึ่งมีส่วนทำให้การร่วมลงทุนประสบผลสำเร็จ

⁸ SME Thailand Club, เปิดเงื่อนไขที่นักลงทุน VC เลือกลงทุนใน Startup, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.smethailandclub.com/startups-7059-id.html> [24 ตุลาคม 2564]

ในขณะเดียวกัน ผู้ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะได้รับผลตอบแทนจากการร่วมลงทุนซึ่งสามารถนำผลตอบแทนนั้นไปแสวงหาธุรกิจใหม่เพื่อสร้างธุรกิจใหม่ให้ประสบความสำเร็จต่อไป ถือเป็น การสร้างวัฏจักรของการเติบโตของเงินลงทุนที่บริหารอยู่ นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของ ประเทศชาติอีกด้วย

2.6.2 ข้อเสียของการระดมทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ข้อเสียของการระดมเงินลงทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน คือ ผู้ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุนอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในธุรกิจที่ร่วมลงทุน เช่น ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในบริษัท อนุมัติการใช้จ่ายเงินของบริษัท ซึ่งอาจครอบคลุมถึงเรื่องเงินเดือนและการให้โบนัส ตลอดจนการเลิกจ้างพนักงาน เป็นต้น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สตาร์ทอัพในประเทศไทยไม่เลือกแหล่งเงินทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุน เนื่องจากผู้ประกอบการไม่ต้องการสูญเสียอำนาจในการตัดสินใจ หรือสูญเสียความเป็นเจ้าของกิจการไปบางส่วนจากจำนวนหุ้นที่ลดลง ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาประกอบการตัดสินใจหากต้องการเลือกแหล่งเงินทุนประเภทนี้

ในขณะเดียวกัน ผู้ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะต้องเผชิญความเสี่ยงเนื่องจากการลงทุนในธุรกิจเงินร่วมลงทุนต่างกับการลงทุนของธนาคารหรือสถาบันการเงินโดยทั่วไปตรงที่การร่วมลงทุนดังกล่าวจะไม่มี การนำสินทรัพย์ของบริษัทที่ได้รับเงินร่วมลงทุนมาค้ำประกัน ส่งผลให้มีความเสี่ยงที่การลงทุนจะไม่ได้ผลตอบแทนหากบริษัทดังกล่าวขาดทุนหรือล้มละลาย

ดังนั้น ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ ควรพิจารณาว่าจะต้องสูญเสียอะไรบ้างเพื่อแลกกับโอกาส และเงินทุนสนับสนุนที่จะได้รับ เช่น ต้องแลกกับการสูญเสียอำนาจในการควบคุมกิจการ ลดอำนาจในการตัดสินใจของเจ้าของกิจการเดิมและมีภาระที่ต้องรายงานความคืบหน้าให้หุ้นส่วนคนอื่น เป็นต้น

2.7 รอบการระดมทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

การระดมทุนรอบต่าง ๆ ที่เรียกว่า Series Seed Series A Series B Series C... ไม่มีหลักเกณฑ์เฉพาะว่าแต่ละรอบต้องมีจำนวนเงินลงทุนเท่าใด โดยเริ่มนับรอบแรกจากการระดมทุนครั้งแรกของนักลงทุนสถาบัน (Angel Investor ถือเป็นบุคคลจึงเป็น pre-seed) โดยทั่วไปเรียงกันดังนี้⁹

- (1) Seed เป็นช่วงเริ่มต้นของการเริ่มธุรกิจใหม่ พิสูจน์และทดลองหาความเป็นไปได้ของแนวคิด มีผู้เริ่มต้นใช้งานจำนวนหนึ่ง เห็นแนวโน้มผลิตภัณฑ์และกลุ่มเป้าหมาย โดย

⁹ Disrupt, 500 TukTuks เผยเคล็ดลับ Fundraising ช่วยสตาร์ทอัพเตรียมระดมทุน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<https://www.disruptignite.com/blog/the-secret-sauce-of-fundraising-by-500tuktuks> [24 ตุลาคม 2564]

เฉลี่ยเงินลงทุนรอบนี้ประมาณ 1 แสน ถึง 5 แสนเหรียญสหรัฐ ส่วนในประเทศที่เติบโตเร็ว เช่น สิงคโปร์ อาจสูงถึง 1 ล้านเหรียญสหรัฐ

- (2) Pre-Series A ธุรกิจเริ่มไปได้ดี แต่ยังไม่ถึงขั้น growth stage ต้องการเงินเพิ่มเพื่อไปสร้างรากฐานที่แข็งแรง หรือจ้าง Talent เข้ามาช่วยสร้างการเติบโต
- (3) Series A เป็นขั้น growth stage ส่วนใหญ่จะมีผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจนและค้นพบตลาดที่ตัวเองถนัด (Product Market Fit) พิสูจน์แล้วว่าธุรกิจดี ฐานลูกค้ามั่นคง โดยเงินลงทุนที่ได้รับมักจะเอาไปขยายบริษัทให้เติบโต ขยายตลาดและกลุ่มลูกค้า ปรับแผนธุรกิจให้เหมาะกับตลาดที่ใหญ่ขึ้น เงินลงทุนโดยเฉลี่ยประมาณ 5 ล้าน – 15 ล้าน เหรียญสหรัฐ ขึ้นอยู่กับจำนวนธุรกรรมและการต่อรอง
- (4) Series B เป็นช่วงที่บริษัทเติบโตและมีการขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น ขยายทีมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย มีส่วนแบ่งการตลาดขนาดใหญ่เป็นช่วงที่นักลงทุนเชื่อว่าบริษัทนั้นจะเติบโตอย่างก้าวกระโดดและอาจนำเงินไปซื้อบริษัทที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจตัวเองหรือบางบริษัทก็อาจเริ่มขยายในต่างประเทศ เป็นช่วงที่สตาร์ทอัพเริ่มมีกำไร แต่ในขณะเดียวกันสตาร์ทอัพที่มาถึง Series B ก็มักจะ Exit ขายกิจการหรือนำบริษัทเข้าตลาดหลักทรัพย์ฯ (IPO)
- (5) Series C ธุรกิจมีอยู่ในหลายประเทศและตลาดใหญ่ ในไทยพบได้น้อย เช่น Ookbee 2C2P Zillingo
- (6) Series D และต่อ ๆ ไป

2.8 ทางเลือกการมองหาทางออก (Exit) ของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ก่อนที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะตัดสินใจร่วมลงทุนกับสตาร์ทอัพจะต้องมีการบอกกล่าวเจ้าของสตาร์ทอัพให้ทราบถึงเงื่อนไขการ Exit อย่างชัดเจนและระบุเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในสัญญาร่วมทุน เมื่อธุรกิจเติบโตและขยายตัวตามแผนที่วางไว้หรือล้มเหลวไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะหาโอกาสที่เหมาะสมเพื่อแยกตัวออกจากธุรกิจและทำกำไรจากเงินที่ลงทุนไปในช่วงเวลาที่เหมาะสมและได้ผลตอบแทนที่สูงที่สุด ทางเลือกการ Exit มีหลายวิธี¹⁰ ได้แก่

1. นำบริษัทเข้าไปจดทะเบียนและซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering: IPO) กรณีที่เป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่พอสมควร มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

¹⁰ เรวัต ตันตยานนท์ และสุธี พนาร, *Venture Capital ธุรกิจเงินร่วมลงทุน: หนทางสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการรุ่นใหม่* (กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554), หน้า 140-142.

จะทำให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุนสามารถขายหุ้นและได้เงินสดกลับมาอย่างสะดวก และมีสภาพคล่องสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนคาดหวัง แต่วิธีนี้ไม่เหมาะสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก เพราะมีค่าใช้จ่ายสูง ในการเตรียมความพร้อมเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และมีความเสี่ยงที่หุ้นที่จะเสนอขายอาจไม่ได้รับความสนใจ

2. ขายกิจการให้กับนิติบุคคลอื่น (Acquisition) ทำให้ทั้งธุรกิจเงินร่วมลงทุนและผู้ประกอบการสตาร์ทอัพได้รับเงินสดจากบริษัทที่เข้ามาซื้อ บริษัทที่จะเข้ามาซื้อกิจการมักเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจเดียวกันและต้องการขยายฐานลูกค้า หรือเพิ่มยอดขายเพื่อหวังครองส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น หรืออาจเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวเนื่องกัน และคิดว่าการเข้าครอบครองบริษัทจะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับบริษัทของตนเอง

3. ขายบริษัทให้กับบุคคลธรรมดา ทำให้ทั้งธุรกิจเงินร่วมลงทุนและผู้ประกอบการสตาร์ทอัพได้รับเงินสดกลับคืนมาคล้ายกับการขายให้นิติบุคคลอื่น แต่โดยปกติแล้วกรณีนี้จะเกิดขึ้นน้อยเนื่องจากนักลงทุนเอกชนที่มีฐานะค่อนข้างดีมักจะไม่สนใจที่จะเข้ามาบริหารธุรกิจด้วยตัวเอง

4. ควบรวมกิจการกับบริษัทอื่น (Merger) ส่วนใหญ่มักจะทำการแลกหุ้นซึ่งกันและกัน ทำให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุนไม่ได้รับเงินสดกลับไปทันที แต่อาจได้ถือครองหุ้นของกิจการที่เข้ามาแลกแทน แล้วจึงแสวงหาผลตอบแทนจากหุ้นส่วนในภายหลัง วิธีนี้มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เหมาะสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก

5. ขายหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นเดิม (Buy Back) โดยผู้ถือหุ้นเดิมจะขอซื้อหุ้นคืนจากธุรกิจเงินร่วมลงทุน เนื่องจากต้องการครองสัดส่วนความเป็นเจ้าของกิจการเพิ่มมากขึ้น หรือวิธีนี้อาจใช้ในกรณีที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเล็งเห็นว่าธุรกิจไม่สามารถเติบโตตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือไม่เป็นที่สนใจของนักลงทุนรายอื่นจึงขอแยกตัวออกจากธุรกิจ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาร่วมลงทุน

บทที่ 3

มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของต่างประเทศ

ในต่างประเทศการที่ธุรกิจสตาร์ทอัพจะประสบความสำเร็จได้นั้น เป็นผลมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในคือตัวธุรกิจสตาร์ทอัพเอง และปัจจัยภายนอกที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและเอื้อต่อการประสบความสำเร็จ หลายประเทศมีระบบนิเวศสตาร์ทอัพที่เอื้อต่อการลงทุนซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนอย่างจริงจังของรัฐบาลโดยมีความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นแรงกระตุ้นในการขับเคลื่อนธุรกิจ จากการศึกษาพบว่า สตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จระดับโลกได้รับแหล่งเงินทุนที่สำคัญมาจากนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนเกือบทั้งสิ้น ในบทนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของประเทศสิงคโปร์และอิตาลีที่มีส่วนสำคัญทำให้ธุรกิจสตาร์ทอัพประสบความสำเร็จ

ประเทศสิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศที่มีความโดดเด่นด้านระบบนิเวศสตาร์ทอัพ มีจุดเด่นในเรื่องของแหล่งเงินทุนจำนวนมากซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนของรัฐบาลจนกลายเป็นศูนย์รวมธุรกิจสตาร์ทอัพแห่งภูมิภาคเอเชีย เปิดเสรีด้านการเงิน ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี มีความง่ายในการดำเนินธุรกิจและใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมุ่งเน้นพัฒนาในด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในด้านไอซีทีซึ่งเป็นสาเหตุที่บริษัทด้านเทคโนโลยีหรือสตาร์ทอัพอยากจะเข้ามาตั้งฐานธุรกิจที่ประเทศสิงคโปร์¹

ประเทศอิตาลี เป็นอีกหนึ่งประเทศที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับธุรกิจสตาร์ทอัพ มีกฎหมายสตาร์ทอัพตั้งแต่ปี 2555 ข้อมูลโดย StartupBlink ได้เผยแพร่ดัชนีระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพโลก ประจำปี 2564 (Global Startup Ecosystem Index 2021) จัดอันดับระบบนิเวศแบบครบวงจรทางสตาร์ทอัพให้ประเทศอิตาลีมีอันดับที่ 29 ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 50 จากทั้งหมด 100 ประเทศ²

3.1 กฎหมายสตาร์ทอัพ

หลายประเทศ เช่น อิตาลี ฟิลิปปีนส์ อินเดีย มีกฎหมายเฉพาะสำหรับสตาร์ทอัพ เป็นตัวช่วยเร่งการเติบโตของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพเพื่อเพิ่มความสามารถของสตาร์ทอัพที่จะแข่งขันกับ

¹ Brand Inside, ทำไม? สตาร์ทอัพไทยถึงอยากไปตั้งฐานที่ “สิงคโปร์”, [ออนไลน์], 2560, แหล่งที่มา: <https://brandinside.asia/why-singapore/> [29 ธันวาคม 2564]

² StartupBlink, The Global Startup Ecosystem Index Report 2021, [Online], 2021, Available from: <https://report.startupblink.com/> [2021, November 26]

ประเทศอื่น ๆ³ ในที่นี้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างกฎหมายสตาร์ทอัพของประเทศอิตาลี เนื่องจากข้อมูลเมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 จาก IESE Business School ของมหาวิทยาลัยนาบาร์ราประเทศสเปน ได้จัดอันดับให้ประเทศอิตาลีมีความน่าสนใจสำหรับการลงทุนรูปแบบ Venture Capital ในอันดับที่ 27 สูงกว่าประเทศไทยซึ่งอยู่ในอันดับที่ 29 ของโลก จากทั้งหมด 125 ประเทศ⁴

กฎหมายสตาร์ทอัพของประเทศอิตาลี หรือ “The Italian Startup Act” มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนตุลาคม 2555 กฎีกฎฉบับที่ 179/2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการสร้างและการเติบโตของระบบนิเวศสตาร์ทอัพ ให้สตาร์ทอัพเติบโตอย่างยั่งยืนและเพิ่มความสามารถในการผลิต สร้างโอกาสในการจ้างงาน ดึงดูดการระดมทุนจากทั่วโลก ซึ่งกฎหมายสตาร์ทอัพฉบับนี้มีการปรับปรุงหลายครั้งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยมากขึ้นสำหรับสตาร์ทอัพนวัตกรรมที่มีอายุจดทะเบียนไม่เกิน 5 ปี ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ เช่น ลงทะเบียนออนไลน์โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่ต้องมีเอกสารรับรอง สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายประมาณ 2000 ยูโรต่อบริษัท เมื่อเทียบกับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดทั่วไป ยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีที่จะต้องจ่ายให้แก่หอการค้าและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เช่น อากรแสตมป์ มีการจัดการองค์กรที่ยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถสร้างประเภทของหุ้นที่มีสิทธิพิเศษ เช่น ประเภทของหุ้นที่ไม่มีสิทธิออกเสียงหรือสิทธิในการออกเสียงที่ไม่เป็นสัดส่วนสำหรับผู้ถือหุ้น เงื่อนไขพิเศษในกฎหมายแรงงานสำหรับสัญญาจ้างระยะยาวที่สามารถจ้างพนักงานตามสัญญาจ้างงานแบบมีกำหนดระยะเวลาสูงสุด 24 เดือนต่อพนักงานหนึ่งคน และสามารถต่ออายุได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง ในขณะที่กฎหมายทั่วไปจำกัดจำนวนการต่อสัญญาไว้ที่ 4 ครั้ง ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพสามารถจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ร่วมงาน พนักงาน ผู้ให้บริการภายนอกผ่านตราสารทุนโดยรายได้ดังกล่าวไม่ต้องเสียภาษี มาตรการจูงใจทางภาษีสำหรับการลงทุนในตราสารทุน โครงการค้ำประกันสาธารณะสำหรับสินเชื่อธนาคาร เป็นต้น⁵

รายงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ฉบับที่ 54 เดือนกันยายน 2561 ได้เผยแพร่ผลการประเมินกฎหมายสตาร์ทอัพของอิตาลี โดยแสดงผลกระทบเชิงบวกต่อทั้งปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์ของบริษัทผู้รับผลประโยชน์ นโยบายดังกล่าวช่วยให้ธุรกิจสตาร์ทอัพสามารถเพิ่มรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มของสินทรัพย์ได้ประมาณ 10-15% เมื่อเทียบกับสตาร์ทอัพที่คล้ายคลึงกันแต่ไม่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้ และแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่ลงทะเบียนมีแนวโน้มที่จะได้รับสินเชื่อธนาคารผ่านกองทุนค้ำประกันสาธารณะสูงขึ้น 14 % และด้วยอัตรา

³ AIS The Startup, กฎหมายที่สตาร์ทอัพควรรู้ก่อนลงทำธุรกิจ, [ออนไลน์], 2562, แหล่งที่มา:

<https://www.ais.th/thestartup/blog-startup-law.html> [4 พฤศจิกายน 2564]

⁴ IESE Business School University of Navarra, The Venture Capital & Private Equity Country Attractiveness Index, [Online], 2021, Available from: <https://blog.iese.edu/vcpeindex/> [2021, November 6]

⁵ Italian Ministry of Economic Development, The Italian Startup Act, [Online], 2019, Available from: https://www.mise.gov.it/images/stories/documenti/Executive%20summary%20ISA%2007_2019.pdf [2021, December 26]

ดอกเบี้ยที่ต่ำลงส่งผลให้อัตราการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสตาร์ทอัพสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและมีขั้นตอนที่คล่องตัว สำหรับสตาร์ทอัพที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการค้ำประกันสาธารณะ สำหรับสินเชื่อนานาชาติก็มีแนวโน้มที่จะได้รับเงินทุนจากรัฐกิจเงินร่วมลงทุนมากถึง 2 เท่าภายในสามปีแรกนับแต่เริ่มดำเนินธุรกิจ⁶

หลังจากที่มีการบังคับใช้กฎหมายสตาร์ทอัพ ชาวอิตาลีให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง ภายใน 6 ปี มีสตาร์ทอัพจดทะเบียนกว่า 15,000 ราย ในที่นี้ผู้เขียนขอกล่าวเฉพาะสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวกับนักลงทุน กล่าวคือ กฎหมายฉบับนี้ได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพ ซึ่งรวมถึงธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่มีระยะเวลาการถือหุ้น 3 ปี สำหรับการลงทุนในตราสารทุนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ตามกฎหมายงบประมาณ (Budget Law 2017, art. 1, paragraph 66) สิทธิประโยชน์ มีดังนี้

- สำหรับบุคคลธรรมดา หักจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (IRPEF) 30% ของจำนวนเงินลงทุน สูงสุดไม่เกิน 1 ล้านยูโร
- สำหรับบริษัทจำกัด หักจากรายได้นิติบุคคลที่ต้องเสียภาษี (IRES) 30% ของจำนวนเงินที่ลงทุนสูงสุดไม่เกิน 1.8 ล้านยูโร⁷

3.2 มาตรการทางภาษี

ประเทศสิงคโปร์ มีมาตรการทางภาษีที่ดึงดูดนักลงทุนประเภทนิติบุคคล กล่าวคือ ให้อัตราภาษีร้อยละศูนย์สำหรับกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax : CGT) เงินปันผลที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น และรายได้ที่มาจากต่างประเทศที่ไม่ได้ส่งกลับประเทศสิงคโปร์⁸ ซึ่งกำไรจากการลงทุนถือเป็นรายได้หลักของนักลงทุนที่ลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพ ทำให้นักลงทุนมักขอให้สตาร์ทอัพย้ายการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทไปยังประเทศสิงคโปร์เพื่อจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยนโยบายดังกล่าวช่วยดึงดูดผู้ประกอบการ นักลงทุน และผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถเข้ามาในประเทศสิงคโปร์

⁶ OECD, EVALUATION OF THE ITALIAN “START-UP ACT”, [Online], 2018, Available from: <https://www.oecd.org/italy/italian-startup-act-policy-note.pdf> [2021, December 26]

⁷ Italian Ministry of Economic Development, The Italian Startup Act, [Online], 2019, Available from: https://www.mise.gov.it/images/stories/documenti/Executive%20summary%20ISA%2007_2019.pdf [2021, November 26]

⁸ Startup Decisions, Singapore Corporate Tax Guide, [Online], Available from: <https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/taxes/corporate-tax-guide/> [2021, November 6]

ตารางที่ 2 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศสิงคโปร์

Type of Corporate Tax	Rate
Tax on corporate profits	0 - 17%
Tax rate on capital gains by the company	0%
Tax rate on dividends distributed to shareholders	0%
Tax rate on foreign-sourced income not repatriated to Singapore	0%
Tax rate on foreign-sourced income repatriated to Singapore	0 - 17%

ที่มา: Startup Decisions. *Type of Corporate Tax*.

นอกจากนี้ กฎหมายของประเทศสิงคโปร์ได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอัตราร้อยละศูนย์แก่บุคคลธรรมดาสำหรับกำไรจากการลงทุน เงินได้จากต่างประเทศและเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทสิงคโปร์⁹

ตารางที่ 3 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศสิงคโปร์

Type of Personal Tax	Rate
Capital gains tax rate	0.0%
Overseas income tax rate	0.0%
Tax rate on Dividends from Singapore company	0.0%

ที่มา: Startup Decisions. *Type of Personal Tax*.

มาตรการจูงใจทางภาษีของสิงคโปร์เป็นจุดแข็งที่สำคัญที่ดึงดูดนักลงทุนจากในประเทศและนอกประเทศให้เข้ามาลงทุนในสิงคโปร์ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ระบบนิเวศสตาร์ทอัพของสิงคโปร์ติด 1 ใน 10 อันดับของโลก ข้อมูลโดย StartupBlink ได้เผยแพร่ดัชนีระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพโลก ประจำปี 2564 (Global Startup Ecosystem Index 2021) จัดอันดับระบบนิเวศแบบครบวงจรทางสตาร์ทอัพให้ประเทศสิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 10 จากทั้งหมด 100 ประเทศ ในรายงานได้กล่าวถึงตัวอย่างปัจจัยที่ทำให้ระบบนิเวศสตาร์ทอัพของสิงคโปร์ประสบความสำเร็จ คือ การที่ภาครัฐมีกฎหมายภาษีที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับนักลงทุน¹⁰ และข้อมูลจาก IESE

⁹ Startup Decisions, [Tax System of Singapore](https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/taxes/current-tax-rates-and-tax-system/), [Online], Available from:

<https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/taxes/current-tax-rates-and-tax-system/> [2021, November 6]

¹⁰ StartupBlink, [The Global Startup Ecosystem Index Report 2021](https://report.startupblink.com/), [Online], 2021, Available from:

<https://report.startupblink.com/> [2021, November 26]

Business School เมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 ได้จัดอันดับให้ประเทศสิงคโปร์มีความน่าสนใจสำหรับการลงทุนรูปแบบ Venture Capital ในอันดับที่ 6 จากทั้งหมด 125 ประเทศ โดยแรงจูงใจด้านภาษีเป็น 1 ใน 6 ปัจจัยที่ใช้ในการจัดอันดับ¹¹

3.3 มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ

ประเทศสิงคโปร์ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสนับสนุนสตาร์ทอัพที่อยู่ในระยะเริ่มต้นหรืออยู่ในขั้นตอนการนำเสนอสินค้าเข้าสู่ตลาด ซึ่งระยะนี้เป็นช่วงที่กิจการมีความเสี่ยงสูงที่จะเลิกกิจการและมีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนเอกชน ตัวอย่างโครงการที่รัฐบาลสิงคโปร์ให้การสนับสนุน เช่น โครงการ Startup SG Equity มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชนในบริษัทสตาร์ทอัพสิงคโปร์ที่มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญาและมีศักยภาพทางการตลาดทั่วโลก ช่วยเหลือสตาร์ทอัพที่ต้องการเงินลงทุนจำนวนมากและใช้เวลานานก่อนที่จะสามารถประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ได้ โดยคุณสมบัติของสตาร์ทอัพที่สามารถเข้าร่วมโครงการจะต้องเป็นบริษัทจดทะเบียนในสิงคโปร์ จัดตั้งไม่เกิน 5 ปี มีทุนชำระแล้วอย่างน้อย 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ มีศักยภาพการเติบโตสูงและสามารถขยายสู่ตลาดต่างประเทศได้ ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวบริหารจัดการโดย SPRING Seeds Capital (SSC) และ SGInnovate สำหรับสตาร์ทอัพที่อยู่ในช่วงพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยี รัฐบาลสิงคโปร์จะจัดสรรเงินทุน 70% ของเงินทุนในรอบการลงทุนเริ่มต้นที่ 250,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หลังจากนั้น รัฐบาลสิงคโปร์จะลงทุน 1 ดอลลาร์สิงคโปร์สำหรับทุก ๆ 1 ดอลลาร์สิงคโปร์ที่นักลงทุนเอกชนลงทุนสูงสุดถึง 2 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ และสำหรับสตาร์ทอัพที่จัดอยู่ในประเภท “Deep Tech” หรือเทคโนโลยีขั้นสูง รัฐบาลสิงคโปร์จะจัดสรรเงินทุน 70% ของเงินทุนรอบแรกจำนวน 500,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หลังจากนั้น รัฐบาลสิงคโปร์จะลงทุน 1 ดอลลาร์สิงคโปร์สำหรับทุก ๆ 1 ดอลลาร์สิงคโปร์ที่นักลงทุนเอกชนลงทุนสูงสุด 4 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์¹²

¹¹ IESE Business School University of Navarra, The Venture Capital & Private Equity Country Attractiveness Index, [Online], 2021, Available from: <https://blog.iese.edu/vcpeindex/> [2021, November 6]

¹² Startup Decisions, Startup Grants & Funding Sources in Singapore, [Online], Available from: <https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/incentives/startup-funding-sources/> [2021, November 6]

ตารางที่ 4 เกณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันระหว่างเทคโนโลยีทั่วไปกับเทคโนโลยีขั้นสูง

	General tech	Deep tech
Investment cap for each startup	S\$2M from SEEDS Capital	S\$8M from SEEDS Capital
Co-investment ratio (SEEDS Capital: co-investor)	7:3 up to the first S\$250K from SEEDS Capital; 1:1 thereafter, up to S\$2M	7:3 up to the first S\$500K from SEEDS Capital; 1:1 thereafter, up to S\$4M; 3:7 thereafter, up to S\$8M

ที่มา: Enterprise Singapore. *The investment parameters*.¹³

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2564 SEEDS Capital ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการลงทุนของ Enterprise Singapore แต่งตั้งพันธมิตรรายใหม่ 13 ราย เพื่อร่วมลงทุนในสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีขั้นสูง ภายใต้โครงการ Startup SG Equity ทำให้มีจำนวนพันธมิตรที่ดำเนินการอยู่ทั้งหมด 46 ราย การแต่งตั้งพันธมิตรรายใหม่ 13 รายนี้ คาดว่าจะสามารถกระตุ้นการลงทุนมูลค่ากว่า 150 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ใน 3 ภาคส่วน ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูงและวิศวกรรมศาสตร์ (Advanced Manufacturing & Engineering) สุขภาพและชีวการแพทย์ (Health & Biomedical Sciences) และการแก้ปัญหาเมืองและความยั่งยืน (Urban Solutions & Sustainability) โดยพันธมิตรที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่จะทำงานร่วมกันเพื่อลงทุนในสตาร์ทอัพที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (Deep Tech) และสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่ทำให้องค์กรและอุตสาหกรรมสามารถเผชิญความท้าทายและวางแผนสำหรับอนาคต กระตุ้นการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) เพื่อให้สตาร์ทอัพเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม นอกจากร่วมลงทุนแล้ว พันธมิตรจะให้ความช่วยเหลือในการติดตามกระบวนการเชิงพาณิชย์ผ่านการให้คำปรึกษาและการเชื่อมต่อกับลูกค้าที่มีศักยภาพผ่านเครือข่าย¹⁴

¹³ Enterprise Singapore, [SEEDS Capital](https://www.enterprisesg.gov.sg/financial-assistance/investments/investments/seeds-capital/overview), [Online], Available from: <https://www.enterprisesg.gov.sg/financial-assistance/investments/investments/seeds-capital/overview> [2021, December 26]

¹⁴ Enterprise Singapore, [SEEDS Capital appoints 13 new partners to catalyse S\\$150 million of investments into 3 deep tech sectors](https://www.enterprisesg.gov.sg/media-centre/media-releases/2021/august/mr05421_seeds-capital-appoints-13-new-partners-to-catalyse-150-million-of-investments-into-3-deep-tech-sectors), [Online], 2021, Available from https://www.enterprisesg.gov.sg/media-centre/media-releases/2021/august/mr05421_seeds-capital-appoints-13-new-partners-to-catalyse-150-million-of-investments-into-3-deep-tech-sectors [2021, December 26]

บทที่ 4

มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย

ในช่วงระยะเวลา 3 – 4 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น เห็นได้จากนโยบายของรัฐบาล “ไทยแลนด์ 4.0” ที่ต้องการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศเศรษฐกิจใหม่ เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ประกอบกับปัจจุบันนักลงทุนเริ่มให้ความสนใจในธุรกิจสตาร์ทอัพมากขึ้น เนื่องจากสตาร์ทอัพมีการเติบโตแบบก้าวกระโดดสามารถสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับความเสี่ยง การที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนสนใจลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพมากขึ้นจะช่วยขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องมีมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย

4.1 ธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทย

4.1.1 ลักษณะของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในไทย

ปัจจุบันในประเทศไทยเริ่มเห็นบริษัทขนาดใหญ่บางแห่งมีแผนก Venture Capital ที่เริ่มลงทุนซื้อหุ้นในกิจการที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ฯ แต่รูปแบบของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทยที่พบเป็นส่วนใหญ่ คือ ได้รับเงินลงทุนจากการระดมเงินจากนักลงทุน ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุนส่วนบุคคลหรือนักลงทุนสถาบัน เช่น กองทุนบำนาญ กองทุนของมหาวิทยาลัย เงินลงทุนของบริษัทประกัน เป็นต้น ซึ่งเมื่อระดมทุนได้ตามเป้าหมายก็จะนำเงินที่ได้ไปลงทุนในกิจการที่มีศักยภาพเติบโตโดยรูปแบบของการลงทุนจะอยู่ในรูปของการถือหุ้นในธุรกิจนั้น ลักษณะการลงทุน คือ หวังผลตอบแทนสูง เน้นลงทุนระยะยาวตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีระยะเวลาการลงทุนที่แน่นอน และมีเป้าหมายหลักที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ กล่าวคือ ร่วมกันสร้างกิจการให้เติบโตอย่างมั่นคงและสามารถเข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) หรือตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: mai) เนื่องจากการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์จะทำให้ได้รับผลตอบแทนที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์อื่น ๆ โดยนักลงทุนประเภทนี้จะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลหรือผลประโยชน์จากการถือหุ้นตามที่ระบุในสัญญาร่วมลงทุน โดยเฉพาะผลตอบแทนจากการขายหุ้นที่ได้ร่วมลงทุนหากบริษัทที่ร่วมลงทุนเติบโตจนสามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้หรือสามารถขายหุ้นให้กับบริษัทที่ใหญ่กว่าได้ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนจะต้องคุ้มค่ากับความเสี่ยง แต่หากถือหุ้นมาถึงระยะเวลาหนึ่งแล้วสังเกตเห็นว่าบริษัทที่ถือหุ้นอยู่ไม่สามารถขยายธุรกิจ

ให้เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ อาจมีการบังคับให้ผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวซื้อหุ้นคืนในราคาที่ตกลงกันไว้ตั้งแต่ต้นซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นราคาที่สูงกว่าราคาที่ธุรกิจร่วมลงทุนซื้อเข้ามาในช่วงแรก¹

ประเทศไทย ในปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้อนุญาตให้นำทรัสต์มาใช้ในการจัดตั้งกิจการเงินร่วมลงทุน (Private Equity Trust หรือ PE Trust) จากเดิมที่จะต้องจัดตั้งในรูปบริษัทเท่านั้น ข้อดีของการจัดตั้งในรูปแบบทรัสต์ คือ สามารถคืนเงินลงทุนให้แก่ผู้ลงทุนได้คล่องตัวกว่าการจัดตั้งในรูปแบบบริษัท อย่างไรก็ตามกองทุนหรือกองทรัสต์เหล่านี้จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์การลงทุน เนื่องจากเป็นการลงทุนในกิจการเริ่มต้นและกิจการอยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงเมื่อเทียบกับการลงทุนในบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่นักลงทุนส่วนใหญ่รู้จัก นอกจากนี้การลงทุนใน Venture Capital Fund หรือ Private Equity Fund มักจะมีระยะเวลาห้ามขายหุ้น (Lock Up Period) เป็นเวลาค่อนข้างนานหลายปี จึงต้องวิเคราะห์อย่างละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นและเมื่อตัดสินใจลงทุนในกิจการใดแล้วนักลงทุน (Venture Capitalist) จะจัดสรรเงินให้แก่กิจการเป็นงวดๆ ตาม Stage ของกิจการ เช่น ขั้นการทำวิจัยและพัฒนา ขั้นการผลิต ขั้นการจัดจำหน่าย ขั้นการส่งเสริมการตลาด ขั้นการขยายกิจการ เป็นต้น และในระหว่างร่วมทุนนี้นักลงทุนบางรายอาจจะให้ผู้บริหารเดิมมีอำนาจจัดการเต็มที่ แต่บางรายอาจจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการด้วย เช่น เข้าไปเป็นกรรมการในบริษัท หรือใช้สิทธิผู้ถือหุ้นในการอนุมัติแผนธุรกิจและงบประมาณประจำปีของบริษัท โดยที่หลังจากร่วมลงทุนไประยะหนึ่งแล้วและธุรกิจร่วมทุนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย นักลงทุน (Venture Capitalist) ก็จะถอนตัวจากการลงทุนนั้น (Exit) เพื่อไปหาโอกาสในการลงทุนใหม่ต่อไป²

4.1.2 ตัวอย่างธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทย

ธุรกิจเงินร่วมลงทุนของไทย มีทั้งภาครัฐและเอกชน โดยธุรกิจเงินร่วมลงทุนของภาคเอกชนมีแหล่งเงินทุน ทั้งจากนักลงทุนสถาบันในประเทศและนอกประเทศ กองทุนจากต่างประเทศ ตลอดจนเงินทุนของบริษัทที่มีนโยบายในการเข้าร่วมลงทุน ขณะที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนโดยภาครัฐ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของกองทุน เช่น กองทุนร่วมทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตัวอย่างธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาคเอกชนในประเทศไทยที่มีชื่อเสียง

1. กองทุน 500 TukTuks ก่อตั้งเมื่อปี 2558 เป็นกองทุนย่อยในเครือ 500 Startups ของสหรัฐอเมริกา เน้นลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพที่มี Business model ชัดเจน ลงทุนในรูปแบบ

¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, “บทบาทและกลไกการทำงานของ VC ชั้นเคลื่อน Satartup สู่อ IPO,” วารสารส่งเสริมการลงทุน 27,11 (พฤศจิกายน 2559): 18.

² ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, Venture Capitalist กับ การเติบโตของธุรกิจ Startup ไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.facebook.com/set.or.th/photos/a.177703174974/10150504296569975/?type=1&theater> [29 กันยายน 2564]

ของการสนับสนุนเงินลงทุนก้อนแรกหรือ Seed Fund จนถึงระดับ Series A ซึ่งเป็นการลงทุนในสตาร์ทอัพที่เริ่มต้นด้วยเงินจำนวน 3 แสนบาท ถึง 10 ล้านบาท³ ตัวอย่างสตาร์ทอัพที่ได้เข้าร่วมลงทุน เช่น Pomelo Omise Finnomena FinAccel Conicle Vonder เป็นต้น

2. IYARA Venture Capital ก่อตั้งเมื่อปี 2558 มุ่งสนับสนุนการลงทุนในกลุ่มสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจซอฟต์แวร์ไทย โดยมีวงเงินสนับสนุนตั้งแต่ 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 3 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนไม่เกิน 25% ของมูลค่าหุ้นทั้งหมดในแต่ละรายที่ได้รับการสนับสนุน⁴
3. Moonshot Venture Capital ก่อตั้งเมื่อปี 2561 เกิดขึ้นจากการร่วมลงทุนของหลายธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งภาคการผลิต โลจิสติกส์ ก่อสร้าง พลังงาน เป็นต้น มีมูลค่ากองทุนพันล้านบาท หลักเกณฑ์การเลือกลงทุนส่วนใหญ่เป็นสตาร์ทอัพที่มีการคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Deep Tech) หรือ Industrial Tech เป็นหลัก มีนโยบายการลงทุนตั้งแต่ระดับ Seed ถึง IPO แต่จะเน้นลงทุนในระดับ Series A และ B เนื่องจากต้องการผลตอบแทนภายในระยะเวลา 2-3 ปี ตัวอย่างสตาร์ทอัพที่บริษัทได้เข้าร่วมลงทุน เช่น บริษัท บิลค์ วัน กรุ๊ป จำกัด ผู้พัฒนาบริการซอฟต์แวร์บริหารธุรกิจและผู้ให้บริการอีคอมเมิร์ซสำหรับอุตสาหกรรมก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์⁵
4. InVent โครงการธุรกิจร่วมลงทุนภายใต้บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) หรือ Intouch ก่อตั้งเมื่อปี 2555 InVent เน้นการลงทุนในระดับ Series A และ B โดยเป้าหมายในปี 2564 - 2568 จะเน้นการลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี 5G เช่น เทคโนโลยีด้านการศึกษา (EdTech) เทคโนโลยีด้านสุขภาพ (HealthTech) เทคโนโลยีด้านการเงิน (FinTech) และ Emerging Technology อื่นๆ เป็นต้น⁶ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดธุรกิจ

³ SME One, 500 TukTuks จากเม็ดเงินลงทุนก้อนแรก 500 ล้านบาท พร้อมสานฝันสตาร์ทอัพไทยสู่ยูนิคอร์นในอีก 2 ปี, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.smeone.info/posts/view/4938> [24 ตุลาคม 2564]

⁴ Techsauce, IYARA VC กลุ่มนักลงทุนรายใหม่ล่าสุดของไทย พร้อมสนับสนุน Startup และวงการไอทีไทยเต็มที่, [ออนไลน์], 2558, แหล่งที่มา: <https://techsauce.co/news/iyara-vc-new-thailand-venture-capital> [24 ตุลาคม 2564]

⁵ SME Startup, Moonshot อัดฉีดพันล้าน เพื้نها Deep Tech ที่ใช่, [ออนไลน์], 2563, แหล่งที่มา: <https://www.smethailandclub.com/startups-5379-id.html> [24 ตุลาคม 2564]

⁶ สำนักข่าวอีไฟแนนซ์, INTUCH เปิดแผน 5 ปี รุกลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ 5G, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.efinancethai.com/LastestNews/LatestNewsMain.aspx?release=y&ref=M&id=QXkwM1AwclDIRzQ9> [24 ตุลาคม 2564]

ใหม่และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการต่าง ๆ ให้กับบริษัทในกลุ่มอินทัช ตัวอย่างสตาร์ทอัพที่ InVent เข้าร่วมลงทุน เช่น Ookbee Golfdigg ShopSpot Wongnai เป็นต้น

5. Beacon Venture Capital บริษัทเงินร่วมลงทุนของธนาคารกสิกรไทย ก่อตั้งเมื่อปี 2560 เน้นลงทุนในสตาร์ทอัพกลุ่ม FinTech และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ E-Commerce ระดับ Series A เป็นต้นไป เป้าหมายสำคัญ คือ ต้องการให้เกิดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ช่วยให้งานของธนาคารมีประสิทธิภาพดีขึ้นและเพื่อตอบสนองความต้องการลูกค้าของธนาคาร⁷ ตัวอย่าง สตาร์ทอัพที่เข้าร่วมลงทุน เช่น FlowAccount จิตตะ Grab Aspire BUILK เป็นต้น

4.1.3 ตัวอย่างสตาร์ทอัพไทยที่ระดมเงินทุนผ่านธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ปัจจุบันเริ่มเห็นสตาร์ทอัพของคนไทยที่ประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักมากขึ้น บางรายสามารถเติบโตไปจนถึงระดับยูนิคอร์น กล่าวคือ เป็นสตาร์ทอัพที่มีมูลค่าบริษัทมากกว่า 1 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยสตาร์ทอัพของไทยที่มีชื่อเสียงล้วนได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากธุรกิจเงินร่วมลงทุนทั้งสิ้น ตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. Flash Express บริษัทสตาร์ทอัพโลจิสติกส์และเป็นสตาร์ทอัพยูนิคอร์นตัวแรกของประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2560 และเปิดให้บริการครั้งแรกในปี 2561 ในการระดมทุนรอบ Series D+ มีผู้ร่วมทุนรายใหม่ เช่น SCB 10X บริษัท จันวาณิชย์ ซีเคียวริตี้ พรินท์ดีง จำกัด ส่วนรอบ Series E ได้กลุ่มทุน Buer Capital จากสิงคโปร์ SCB 10X eWTP จากจีน บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) บริษัท เดอเบล จำกัด ภายใต้กลุ่มธุรกิจ TCP บริษัท กรุงศรี ฟินโนเวต จำกัด ภายในเครือกรุงศรี กรุ๊ป ส่งผลให้การระดมทุนทั้งสองรอบนี้ แพลตฟอร์มได้รับเงินระดมทุนทั้งสิ้นมูลค่า 150 ล้านดอลลาร์ หรือคิดเป็นเงินไทยประมาณ 4,700 ล้านบาท⁸ โดยบริษัทมีแผนจะใช้เงินทุนใหม่เพื่อเพิ่มบริการใหม่ๆ และขยายไปยังตลาดอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. Ascend Money ผู้พัฒนาแอปพลิเคชัน TrueMoney ในเครือ Ascend Group ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2559 ได้รับเงินลงทุนรอบ Series C มูลค่า 150 ล้านดอลลาร์ ส่งผลให้มูลค่า

⁷ Katalyst, สตาร์ทอัพแบบไหน ที่เข้าตานักลงทุนรายใหญ่อย่าง Beacon VC, [ออนไลน์], 2562, แหล่งที่มา: https://katalyst.kasikornbank.com/th/blog/Pages/20190802_BeaconVC.html [24 ตุลาคม 2564]

⁸ ประชาชาติธุรกิจ, แพลตฟอร์มรับเงินลงทุนรอบใหม่ขึ้นเป็น ยูนิคอร์น ตัวแรกของไทย, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.prachachat.net/ict/news-681195> [30 ตุลาคม 2564]

บริษัทในปัจจุบันอยู่ที่ 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ได้รับเงินลงทุนรอบ Series C มาจากเครือเจริญโภคภัณฑ์ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ Ascend Money ร่วมกับ Bow Wave Capital Management และ Ant Group ของอาลีบาบา ที่เคยลงทุนในรอบก่อน จุดประสงค์ของการระดมเงินลงทุนครั้งนี้เพื่อนำไปพัฒนาแอปพลิเคชัน TrueMoney และนำไปขยายบริการทางการเงินดิจิทัล เช่น Digital lending และ Digital Investment รวมถึงการโอนเงินข้ามประเทศซึ่งจะเริ่มต้นในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้⁹

3. Ookbee ผู้พัฒนาแอปพลิเคชันและแพลตฟอร์มสิ่งตีพิมพ์ดิจิทัลและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เมื่อปี 2555 ได้รับเงินลงทุนผ่านโครงการ InVent ของบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) เงินลงทุนครั้งแรก 58 ล้านบาท หลังจากนั้นมีการเพิ่มทุนอีก 2-3 รอบ¹⁰ เมื่อปี 2560 มีการระดมทุนในรอบ Series C ได้รับทุนจากบริษัท Tencent Holdings Limited ของประเทศจีน ร่วมกันจัดตั้งบริษัทใหม่ภายใต้ชื่อบริษัท "Ookbee U" ได้รับเงินลงทุน 19 ล้านดอลลาร์ เพื่อร่วมกันสร้างและขยายธุรกิจ User Generated Content (UGC) ในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้¹¹ ต่อมาปี 2561 Beacon Venture Capital สนับสนุนเงินลงทุนแก่ Ookbee เพื่อพัฒนาต่อยอด C Channel Thailand ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มนิตยสารไลฟ์สไตล์ในรูปแบบวิดีโอออนไลน์ สร้างขึ้นจากความร่วมมือระหว่าง Ookbee กับ C Channel Japan¹²
4. SYNQA ชื่อเดิมคือ Omise Holdings เป็นบริษัทแม่ของ Omise และ OMG Network มีความเชี่ยวชาญด้านระบบรับชำระเงินออนไลน์ เทคโนโลยีบล็อกเชนในฟินเทคและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในธุรกิจ ได้รับการระดมทุนในรอบ Series C จากผู้ลงทุนหลัก SCB 10X Co., Ltd. (SCB 10X) และ SPARX Group Co., Ltd. (ผ่านกองทุน Mirai Creation Fund II) ร่วมกับ Toyota Financial Services Corporation (TFS) Sumitomo

⁹ Blognone, Ascend Money ทีมพัฒนา TrueMoney ประกาศรับเงินลงทุน Series C มูลค่า 150 ล้านดอลลาร์, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.blognone.com/node/124962> [24 ตุลาคม 2564]

¹⁰ RYT9, INTUCH คาดเจรจาเข้าร่วมทุน Venture Capital 3 แห่ง สรุปได้ภายใน ก.ย.-ธ.ค.นี้, [ออนไลน์], 2561, แหล่งที่มา: <https://www.ryt9.com/s/iq05/2867203> [24 ตุลาคม 2564]

¹¹ Techsauce, สะเทือนวงการคอนเทนต์ไทย เมื่อ Ookbee ระดมทุนครั้งใหญ่ตั้งบริษัทใหม่ร่วมกับ Tencent, [ออนไลน์], 2560, แหล่งที่มา: https://techsauce.co/news/ookbee-sets-up-new-firm-ookbee-u-as-joint-venture-with-tencent-opening-multimedia-platform-market-and-allowing-public-user-generated-contents?fbclid=IwAR2Ed8ftExHqMy1j4Gd7sTlC4FZnemGoZ6uOikCUe1HeDEuk6TvPRwo_wfE [24 ตุลาคม 2564]

¹² Techsauce, Beacon ลงทุนใน Ookbee ต่อยอดธุรกิจ C Channel สื่อออนไลน์ด้านไลฟ์สไตล์, [ออนไลน์], 2561, แหล่งที่มา: <https://techsauce.co/news/beacon-vc-invests-in-ookbee-to-expand-c-channel-thailand> [24 ตุลาคม 2564]

Mitsui Banking Corporation (SMBC) SMBC Venture Capital (SMBCVC) Aioi Nissay Dowa Insurance Corporation (ADI) และผู้ลงทุนรายอื่น ๆ รวมเป็นเงินมูลค่า 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 2,478 ล้านบาท เพื่อที่จะนำไปใช้พัฒนาโซลูชันสำหรับองค์กร และต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ได้ ตลอดจนนำไปสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทย่อยอย่าง Omise¹³ ผู้ให้บริการ Payment Gateway หรือบริการระบบชำระเงินออนไลน์

5. Golfdigg แพลตฟอร์มให้บริการจองสนามกอล์ฟออนไลน์ ได้รับเงินลงทุนผ่านโครงการ InVent ของบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ด้วยมูลค่ากว่า 23.83 ล้านบาท¹⁴

4.2 มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น

4.2.1 กฎหมายสตาร์ทอัพ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2559 จนถึงปัจจุบัน สาระสำคัญ คือ มุ่งสนับสนุน แก้ไขข้อจำกัดและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้น โดยได้กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ และคณะกรรมการเฉพาะด้านทำหน้าที่ศึกษา จัดทำ และเสนอแนะนโยบายส่งเสริมและพัฒนาสตาร์ทอัพของประเทศไทย มีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่สตาร์ทอัพและนักลงทุนในสตาร์ทอัพ มีกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เป็นต้น

ในที่นี้ ผู้เขียนขอกล่าวเฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับงานเขียนฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

1. คณะรัฐมนตรีต้องจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นขึ้นตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ และหลังจากที่ประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติฯ หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว (มาตรา 5)
2. คณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการเงิน การคลัง และการลงทุน รวมทั้งมาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

¹³ RYT9, SYNOA บริษัทแม่ของ Omise และ OMG Network รับเงินลงทุน Series C มูลค่า 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นำโดย SCB 10X และ SPARX Group, [ออนไลน์], 2563, แหล่งที่มา: <https://www.ryt9.com/s/prg/3135205> [30 ตุลาคม 2564]

¹⁴ MacThai, สตาร์ทอัพ Golfdigg ได้รับเงินลงทุนเพิ่มจาก InTouch มูลค่ากว่า 23.83 ล้านบาท, [ออนไลน์], 2558, แหล่งที่มา: <https://www.macthai.com/2015/10/12/golfdigg-raise-fund-from-invent-intouch-23-million-baht/> [30 ตุลาคม 2564]

และมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (มาตรา 11)

3. ให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ง่ายเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (มาตรา 22)
4. กองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น สามารถจัดตั้งนิติบุคคลหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งนิติบุคคล ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 22 โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (มาตรา 25)
5. แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นที่ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติจัดทำขึ้นจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (มาตรา 42)
6. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) มีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (มาตรา 57)
7. บุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ถือหุ้นในวิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคลมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร (มาตรา 62)

4.2.2 มาตรการทางภาษี

ในปี 2560 รัฐบาลได้ออกมาตรการยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ให้แก่กิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital: VC) และทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน (Private Equity Trust: PE Trust) ที่ขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 636) พ.ศ. 2560 ซึ่งสามารถขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลและรายได้จากการโอนหุ้นของบริษัทเป้าหมายเป็นระยะเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชี นับแต่วันที่จดทะเบียนการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 โดยให้นับวันที่จดทะเบียนนั้นเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรก โดยพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อขยายระยะเวลาสนับสนุนให้มีการลงทุนประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนต่อเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาฉบับก่อนหน้า (ฉบับที่ 597 พ.ศ. 2559) ที่ได้กำหนดคุณสมบัติของบริษัทประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนและทรัสต์เพื่อกิจการเงิน

ร่วมลงทุนที่ต้องการจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ ต้องมีการจดทะเบียนกิจการเงินร่วมลงทุน และทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

สิทธิประโยชน์ของบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน

มาตรา 4(1) ยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทเป้าหมาย ซึ่งจะคำนวณเฉพาะเงินปันผลส่วนที่คำนวณได้จากกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุนซึ่งได้แก่ กิจการที่ประกอบอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีหลักเป็นฐานในกระบวนการผลิตหรือให้บริการตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติกำหนด และได้รับการรับรองจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ดังต่อไปนี้

- (1) อุตสาหกรรมอาหารและการเกษตร
- (2) อุตสาหกรรมเพื่อประหยัดพลังงาน ผลิตภัณฑ์พลังงานทดแทน และพลังงานสะอาด
- (3) อุตสาหกรรมฐานเทคโนโลยีชีวภาพ
- (4) อุตสาหกรรมทางการแพทย์และสาธารณสุข
- (5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- (6) อุตสาหกรรมวัสดุก้าวหน้า
- (7) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องประดับ
- (8) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน
- (9) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และบริการสารสนเทศ
- (10) อุตสาหกรรมฐานการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม หรืออุตสาหกรรมใหม่

มาตรา 4(2) ยกเว้นภาษีเงินได้จากรายได้ที่ได้รับจากการโอนหุ้นของบริษัทเป้าหมาย เฉพาะการโอนหุ้นที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน โดยบริษัทเป้าหมายต้องประกอบกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องซึ่งสร้างมูลค่าเพิ่มและก่อให้เกิดรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนที่บริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนได้รับรายได้จากการโอนหุ้น

ทั้งนี้ มาตรา 5 ได้กำหนดคุณสมบัติของบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนที่จะได้รับสิทธิตามมาตรา 4 ดังนี้

- (1) เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- (2) มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป
- (3) ถือหุ้นในบริษัทเป้าหมายเพียงอย่างเดียว หรือถือหุ้นในบริษัทเป้าหมายและถือหุ้นในบริษัทอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่งมิได้ประกอบกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุน

- (4) จัดแจ้งการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561
- (5) ไม่ใช่สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 5 วรรคสาม แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 481) พ.ศ. 2552 ซึ่งกล่าวถึงการให้ยกเว้นภาษีเงินได้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นเงินปันผลที่ได้รับจากการถือหุ้นหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการถือหุ้นในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สิทธิประโยชน์ของบุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ร่วมลงทุนในกิจการเงินร่วมลงทุน

มาตรา 7(1) ยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน หรือมาตรา 8(1) จากทริสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน ทั้งนี้ เฉพาะเงินปันผลที่จ่ายจากรายได้จากการลงทุนในบริษัทเป้าหมายในส่วนที่คำนวณได้จากการประกอบกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุน

มาตรา 7(2) ยกเว้นภาษีเงินได้ของรายได้จากการถือหุ้นของบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน หรือมาตรา 8(2) จากการโอนหน่วยทริสต์ของทริสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนซึ่งลงทุนในบริษัทเป้าหมาย ทั้งนี้ เฉพาะการโอนหุ้นหรือโอนหน่วยทริสต์ที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุนดังต่อไปนี้

(ก) กรณีบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนหรือทริสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนไม่มีกำไรสะสม ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามสัดส่วนการลงทุนของกิจการเงินร่วมลงทุนที่ได้ลงทุนในบริษัทเป้าหมายซึ่งประกอบกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุน โดยบริษัทเป้าหมายต้องประกอบกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องซึ่งสร้างมูลค่าเพิ่มและก่อให้เกิดรายได้ในบริษัทเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมด ในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนที่บุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้รับรายได้จากการถือหุ้น ทั้งนี้ สัดส่วนการลงทุนของบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ข) กรณีบริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนหรือทริสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนมีกำไรสะสมจากรายได้จากการลงทุนในบริษัทเป้าหมายในส่วนที่คำนวณได้จากกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของกำไรสะสมทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนที่บุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้รับรายได้จากการถือหุ้นหรือโอนหน่วยทริสต์นั้น ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ทั้งจำนวน

มาตรา 7(3) ยกเว้นภาษีเงินได้ของรายได้จากการที่บริษัทซึ่งประกอบกิจการเงินร่วมลงทุน เล็กกัน หรือมาตรา 8(3) รายได้จากการที่ทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนเล็กกัน ตามสัดส่วนกำไร สะสมที่ได้จากเงินปันผลและรายได้ที่ได้รับจากการโอนหุ้นหรือโอนหน่วยทรัสต์ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงิน ได้ ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

ทั้งนี้ การได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 8 ทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) จัดแจ้งการเป็นทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561
- (2) มีมูลค่าเงินทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ 20 ล้านบาท ขึ้นไป
- (3) ถือหุ้นในบริษัทเป้าหมายเพียงอย่างเดียว หรือถือหุ้นในบริษัทเป้าหมายและถือหุ้นใน บริษัทอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่งมิได้ประกอบกิจการที่รัฐต้องการสนับสนุน

ปัจจุบันมาตรการทางภาษีดังที่กล่าวข้างต้น ได้เกินระยะเวลาที่กิจการเงินร่วมลงทุนจะ สามารถเข้าร่วมโครงการได้แล้ว กล่าวคือ มาตรการได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเฉพาะกิจการที่จัด แจ้งการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนและทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 เท่านั้น

4.2.3 มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ

โครงการ SMART Visa

รัฐบาลไทยต้องการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามนโยบาย “Thailand 4.0” ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และต้องการยกระดับอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (New S - Curve) ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามา ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม จึงจำเป็นต้องมีมาตรการดึงดูดบุคลากรที่มีทักษะและเทคโนโลยีขั้นสูงเข้ามา ทำงานเพื่อช่วยสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ของประเทศ จึงได้มอบหมายให้บีโอไอเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเกี่ยวกับ SMART Visa และจัดตั้งหน่วย SMART Visa

Unit ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวก ณ ศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (OSOS)¹⁵ โดยเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561

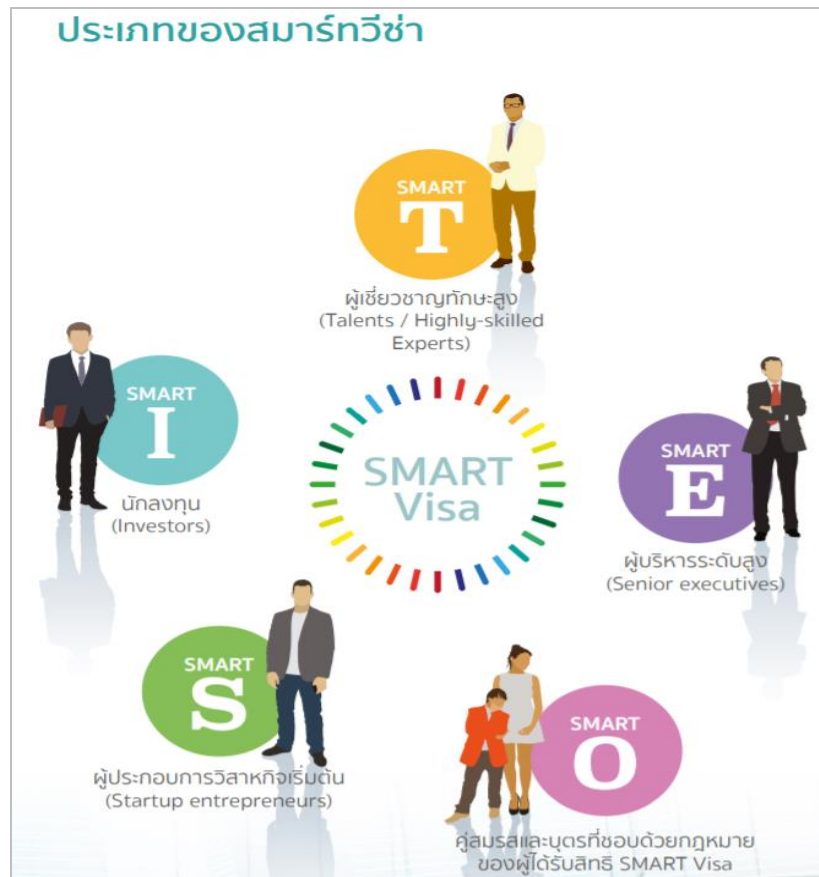
สมาร์ทวีซ่า (SMART Visa) คือ วีซ่าประเภทพิเศษที่ให้สิทธิแก่ชาวต่างชาติที่เป็นบุคลากรทักษะสูงและนักลงทุนที่ต้องการจะเข้ามาทำงานหรือลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ¹⁶ ซึ่งได้แก่

- (1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่
- (2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ
- (3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- (4) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ
- (5) อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต
- (6) อุตสาหกรรมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์
- (7) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์
- (8) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ
- (9) อุตสาหกรรมดิจิทัล
- (10) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร
- (11) การบริการด้านการระงับข้อพิพาททางเลือก
- (12) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (13) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน

เนื่องจากประเภทของของสมาร์ทวีซ่าให้สิทธิพิเศษสำหรับชาวต่างชาติ 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารระดับสูง นักลงทุน ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น และคู่สมรสและบุตรที่ขอบด้วยกฎหมายของผู้ได้รับสิทธิ โดยแต่ละกลุ่มมีหลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์แตกต่างกัน ในที่นี้ ผู้เขียนขอกว่าถึงเฉพาะ กลุ่มนักลงทุน (SMART “I”) ซึ่งหมายถึงนักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในกระบวนการผลิตหรือการให้บริการและอยู่ในอุตสาหกรรมเป้าหมายในประเทศไทย

¹⁵ ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, บีโอไอชู “SMART Visa” ดึงบุคลากรคุณภาพสูงเข้าไทย, [ออนไลน์], 2563, แหล่งที่มา: <https://khonkaen.boei.go.th/index.php/news/detail/1511> [9 พฤศจิกายน 2564]

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สมาร์ทวีซ่า (SMART Visa), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://smart-visa.boei.go.th/home_detail/general_information.php?lang=th [9 พฤศจิกายน 2564]



รูปที่ 2 ประเภทของสมาร์ทวิซ่า

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (12 กุมภาพันธ์ 2561). *Thailand's SMART Visa*.

คุณสมบัตินักลงทุน

- 1) ลงทุนโดยตรงในนามบุคคลทำได้ 2 กรณี สามารถเลือกกรณีใดกรณีหนึ่ง
 - 1.1) เงินลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท ในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในกระบวนการผลิตหรือการให้บริการ หรือในบริษัทเงินร่วมลงทุน (Venture Capital Company) ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ
 - 1.2) เงินลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาทในวิสาหกิจเริ่มต้นหรือโครงการบ่มเพาะ (Incubation) หรือโครงการเร่งการเติบโต (Accelerator) ซึ่งได้รับการรับรองโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถลงทุนได้มากกว่าหนึ่งกิจการ แต่จะต้องคงวงเงินลงทุนข้างต้นตลอดระยะเวลาที่ถือสมาร์ทวิซ่า
- 2) กิจการที่จะจัดตั้งขึ้นหรือรับการลงทุนจะต้องได้รับการรับรองว่าเป็นกิจการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในกระบวนการผลิตหรือการให้บริการและเป็นธุรกิจในอนาคตเป้าหมายโดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

- 3) กรณีลงทุนผ่านบริษัทเงินร่วมลงทุน (Venture Capital Company) จะต้องได้รับการรับรองว่าเป็นบริษัทเงินร่วมลงทุนที่ได้รับการร่วมลงทุนจากภาครัฐหรือมีการลงทุนในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในกระบวนการผลิตหรือการให้บริการในอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติและสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
- 4) ต้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามเดินทางเข้าประเทศตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และไม่มีประวัติอาชญากรรมตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง¹⁷

สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ถือสมาร์ทวิซ่า

สิทธิประโยชน์ของผู้ได้รับวีซ่าประเภท Smart “I” ได้แก่ ได้รับสิทธิพำนักในประเทศไทยครั้งละไม่เกิน 4 ปี โดยรายงานตัวปีละ 1 ครั้ง จากเดิมต้องรายงานตัวทุก 90 วัน ไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงานสำหรับการทำงานในกิจการที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้หลักเกณฑ์คุณสมบัติของวีซ่าประเภท Smart “I” สามารถเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง คู่สมรสและบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายจะได้รับสิทธิในการพำนักในประเทศไทย เช่นเดียวกับผู้ได้รับสิทธิหลัก คู่สมรสสามารถทำงานได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงาน ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการทำงานต้องห้ามตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 นอกจากนี้ ได้รับสิทธิให้ใช้ช่องทางพิเศษ (Fast Track) ในการเข้าออกราชอาณาจักร ณ ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ¹⁸

ทั้งนี้ ชาวต่างชาติที่พำนักอยู่นอกราชอาณาจักรสามารถยื่นขอสมาร์ทวิซ่าได้ รวมถึงชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทยสามารถขอเปลี่ยนวีซ่าทั่วไปเป็นสมาร์ทวิซ่าได้ หากมีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนด โดยปีโอไอเปิดให้ชาวต่างชาติยื่นขอสมาร์ทวิซ่าในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งจะทราบผลภายใน 30 วันทำการ นับแต่วันที่ SMART Visa Unit ได้รับเอกสารฉบับสมบูรณ์¹⁹

¹⁷ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, SMART Visa หลักเกณฑ์และคุณสมบัติ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://smart-visa.boi.go.th/home_detail/qualifications_criteria.php?lang=th [9 พฤศจิกายน 2564]

¹⁸ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, SMART Visa หลักเกณฑ์และคุณสมบัติ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://smart-visa.boi.go.th/home_detail/qualifications_criteria.php?lang=th [9 พฤศจิกายน 2564]

¹⁹ ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, ปีโอไอชู “SMART Visa” ดึงบุคลากรคุณภาพสูงเข้าไทย, [ออนไลน์], 2563, แหล่งที่มา: <https://khonkaen.boi.go.th/index.php/news/detail/1511> [9 พฤศจิกายน 2564]

บทที่ 5

วิเคราะห์มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุน

วิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย

มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทยในปัจจุบันไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสนับสนุนการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน ข้อมูลจาก IESE Business School ของมหาวิทยาลัยนาบาร์ราประเทศสเปน ได้จัดอันดับให้ประเทศไทยมีความน่าสนใจสำหรับการลงทุนในรูปแบบ Venture Capital อยู่ในอันดับที่ 29 ของโลก จาก 125 ประเทศ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนคำนวณจากปัจจัย 6 ด้าน ดังนี้

1. การเติบโตทางเศรษฐกิจและระดับรายได้
2. ศักยภาพที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนจะสามารถออกจากตลาดทุน (Exit) เช่น นำบริษัทเข้าไปจดทะเบียนและซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ขายกิจการให้กับนิติบุคคลอื่น ควบรวมกิจการกับบริษัทอื่น เป็นต้น
3. แรงจูงใจด้านภาษี เช่น นโยบายยกเว้นภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax)
4. การบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
5. ทุนมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางสังคม
6. การส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้ประกอบการ¹

จากทั้ง 6 ปัจจัย ประเทศไทยมีความน่าสนใจสำหรับการดึงดูดธุรกิจเงินร่วมลงทุนอันดับ 29 ของโลก ดังนั้น การที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์รวมธุรกิจสตาร์ทอัพแห่งภูมิภาคเอเชียดังเช่นประเทศสิงคโปร์² ประเทศไทยจำเป็นต้องมีมาตรการที่ดึงดูดนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุน เพราะธุรกิจเงินร่วมลงทุนเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของสตาร์ทอัพ ช่วยเพิ่มจำนวนสตาร์ทอัพและส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตอย่างรวดเร็ว

¹ IESE Business School University of Navarra, [The Venture Capital & Private Equity Country Attractiveness Index](https://blog.iese.edu/vcpeindex/), [Online], 2021, Available from: <https://blog.iese.edu/vcpeindex/> [2021, November 6]

² Brand Inside, [ทำไม? สตาร์ทอัพไทยถึงอยากไปตั้งฐานที่ “สิงคโปร์”](https://brandinside.asia/why-singapore/), [ออนไลน์], 2560, แหล่งที่มา: <https://brandinside.asia/why-singapore/> [29 ธันวาคม 2564]

ตารางที่ 5 อันดับประเทศที่มีความน่าสนใจในการลงทุนรูปแบบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) และ Private Equity ปี 2021

Table 1: The Venture Capital and Private Equity Country Attractiveness Ranking 2021

Country	Rank	Score	Country	Rank	Score	Country	Rank	Score
United States	1	100.0	Indonesia	43	57.8	Uruguay	85	34.8
United Kingdom	2	90.3	Cyprus	44	57.4	Mongolia	86	34.8
Japan	3	87.4	Lithuania	45	57.3	Tanzania	87	33.9
Germany	4	87.3	Vietnam	46	56.9	Botswana	88	33.5
Canada	5	87.2	Brazil	47	56.5	Macedonia	89	33.2
Singapore	6	85.0	Bulgaria	48	56.5	Armenia	90	32.9
China	7	84.7	Slovenia	49	56.5	Bosnia-Herzegovina	91	32.2
Australia	8	84.0	Greece	50	55.5	Georgia	92	31.7
Korea, South	9	83.8	Colombia	51	54.9	Zambia	93	31.4
France	10	83.6	Philippines	52	54.5	Azerbaijan	94	30.3
Hong Kong	11	82.4	Egypt	53	54.2	Algeria	95	29.5
Netherlands	12	81.7	Kazakhstan	54	54.1	Ecuador	96	29.2
Sweden	13	81.0	Morocco	55	54.0	Cambodia	97	28.4
Denmark	14	80.8	Malta	56	53.8	Kyrgyzstan	98	28.3
Switzerland	15	79.5	Croatia	57	53.1	Malawi	99	28.1
Finland	16	78.9	Qatar	58	52.3	Uganda	100	27.8
Norway	17	78.1	Kuwait	59	51.9	Moldova	101	27.0
New Zealand	18	76.7	Peru	60	51.8	Ivory Coast	102	25.9
Israel	19	76.5	Pakistan	61	51.6	Albania	103	25.6
Spain	20	76.1	Iceland	62	50.9	Bolivia	104	25.3
Belgium	21	75.0	Tunisia	63	50.7	Dominican Republic	105	24.2
Austria	22	75.0	Latvia	64	50.2	Guatemala	106	24.0
Malaysia	23	74.8	Serbia	65	50.0	Ethiopia	107	22.8
Ireland	24	73.9	Argentina	66	49.4	Mozambique	108	22.3
Taiwan	25	71.9	Bahrain	67	49.2	Senegal	109	22.1
India	26	71.0	Oman	68	48.4	Zimbabwe	110	21.9
Italy	27	70.8	Sri Lanka	69	48.0	El Salvador	111	21.9
Poland	28	67.8	Mauritius	70	47.8	Paraguay	112	21.2
Thailand	29	66.3	Jordan	71	47.7	Burkina Faso	113	20.9

ที่มา: IESE Business School (University of Navarra). (July 2021). *The Venture Capital and Private Equity Country Attractiveness Ranking 2021*.

นอกจากนี้ ตัวชี้วัดที่แสดงถึงศักยภาพของการเติบโตทางเศรษฐกิจประการหนึ่งคือ จำนวนยูนิคอร์นของสตาร์ทอัพของประเทศไทย ในวงการธุรกิจสตาร์ทอัพ “ยูนิคอร์น” หมายถึง สตาร์ทอัพที่มีมูลค่าบริษัทมากกว่า 1 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ข้อมูลเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2564 ประเทศไทยมีสตาร์ทอัพระดับยูนิคอร์นทั้งหมด 3 บริษัท ได้แก่ Flash Express Ascend Money และ Bitkub³ ในขณะที่สิงคโปร์มียูนิคอร์น 15 บริษัท อินโดนีเซียมียูนิคอร์น 11 บริษัท⁴ การมีจำนวนยูนิคอร์นของ

³ TNN Online, เปิดท็อป 5 ยูนิคอร์น สตาร์ทอัพ ระดับโลก- 3 ยูนิคอร์น จากไทยทำธุรกิจอะไรบ้าง?, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.tnnthailand.com/news/tnnexclusive/96031/> [26 ธันวาคม 2564]

⁴ กรุงเทพธุรกิจ, ยูนิคอร์นอาเซียนผงาด ‘จีน-อินเดีย’ แข่งเดือด, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/world/973137> [26 ธันวาคม 2564]

สตาร์ทอัพจำนวนมากจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดความสนใจจากนักลงทุนทั่วโลกมาสู่ประเทศไทย

เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ข้อมูลโดย StartupBlink ได้เผยแพร่ดัชนีระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพโลก ประจำปี 2564 (Global Startup Ecosystem Index 2021) จัดอันดับระบบนิเวศแบบครบวงจรทางสตาร์ทอัพให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4 ของอาเซียน และอยู่ในอันดับที่ 50 ของโลกจากทั้งหมด 100 ประเทศ ปัจจัยที่ใช้ในการประเมิน มี 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวนสตาร์ทอัพ จำนวน Coworking Spaces จำนวน Accelerators จำนวนกิจกรรมพบปะของสตาร์ทอัพ
2. คุณภาพของสตาร์ทอัพและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ Traction จำนวนบริษัทหรือสาขาของบริษัทที่ดำเนินงานด้านการวิจัยและเทคโนโลยี จำนวนสาขาของบริษัทข้ามชาติ ปริมาณการลงทุน จำนวนลูกจ้าง จำนวนสตาร์ทอัพระดับ Unicorns, Exits และ Pantheon จำนวนสตาร์ทอัพที่มีอิทธิพลระดับโลก จำนวนเหตุการณ์เกี่ยวกับสตาร์ทอัพระดับโลก
3. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ได้แก่ ความสะดวกในการธุรกิจ ความเร็วอินเทอร์เน็ต อิสระในการใช้อินเทอร์เน็ต การลงทุนด้านงานวิจัย ความพร้อมของเทคโนโลยีด้านการบริการ จำนวนผู้ถือสิทธิบัตรต่อประชากรทั้งหมด ความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ⁵



รูปที่ 3 อันดับระบบนิเวศทางสตาร์ทอัพในอาเซียน 2564

ที่มา: ASEAN Information Center. (September 17, 2021). *Ranking: Startup Ecosystem in ASEAN, 2021.*

⁵ ASEAN Information Center, *Ranking: Startup Ecosystem in ASEAN, 2021*, [Online], 2021, Available from: http://www.asean thai.net/english/ewt_news.php?nid=4199&filename=index2017 [2021, December 26]

จากการศึกษามาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่าประเทศไทยมีความพยายามที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นเรื่อยมา ทั้งจากนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐและการลงทุนของภาคเอกชน มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของประเทศไทยในปัจจุบันสามารถนำแนวคิดการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของต่างประเทศมาปรับใช้ตามความเหมาะสมของบริบทและสภาพแวดล้อมของประเทศไทย

5.1 กฎหมายสตาร์ทอัพ

ปัจจุบันมีความพยายามอย่างต่อเนื่องของภาคเอกชนที่จะผลักดันให้ประเทศไทยมีกฎหมายสตาร์ทอัพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์ของภาครัฐในการส่งเสริมการระดมทุนของนักลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นของไทยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ ลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจของธุรกิจสตาร์ทอัพ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ลดหย่อนค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการขอมาตรฐานต่าง ๆ⁶ สร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนและสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนกับธุรกิจสตาร์ทอัพในประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจประเทศไทยเติบโตและช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนแก้ไขข้อจำกัดและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมระบบนิเวศสตาร์ทอัพของไทย โดยมีการให้นิยามที่เกี่ยวข้องกับสตาร์ทอัพไว้ในบทบัญญัติอย่างชัดเจน บัญญัติให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติให้มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รวมถึงสามารถเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการเงิน การคลัง การลงทุน มาตรการทางภาษี มาตรการในการจัดหาพัสดุ และจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบและพัฒนานวัตกรรมหรือ Regulatory Sandbox เพื่อให้สตาร์ทอัพที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับสามารถเข้าร่วมโครงการทดสอบก่อนได้รับการพิจารณาแก้ไขกฎหมายหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินธุรกิจให้เหมาะสมต่อไป⁷

นอกจากนี้ บัญญัติให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อใช้ง่ายเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ในส่วนนี้ ผู้เขียนเห็นว่า รัฐบาลอาจนำรูปแบบ

⁶ กรุงเทพธุรกิจ, "เอ็นไอเอ" ฉายภาพอนาคตสตาร์ทอัพไทย กับโจทย์มัดใจนักลงทุน, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/tech/973515> [27 ธันวาคม 2564]

⁷ กรุงเทพธุรกิจ, "เอ็นไอเอ" ฉายภาพอนาคตสตาร์ทอัพไทย กับโจทย์มัดใจนักลงทุน, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/tech/973515> [27 ธันวาคม 2564]

Startup SG Equity ของประเทศสิงคโปร์มาใช้ โดยรัฐบาลลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพที่ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นร่วมกับภาคเอกชนซึ่งรวมถึงธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) ด้วยสัดส่วนหนึ่งต่อหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้สตาร์ทอัพสามารถลดความเสี่ยงที่เกิดจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินในช่วงเริ่มต้นธุรกิจได้ และในมุมมองของนักลงทุนเอกชนก็จะมีคามเชื่อมั่นมากขึ้นเนื่องจากการกระจายความเสี่ยงของการลงทุนที่มีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นร่วมด้วย จากรายงานของ SEEDS Capital ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการลงทุนของสิงคโปร์แสดงให้เห็นว่า การลงทุนในลักษณะดังกล่าวจะช่วยสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ กระตุ้นการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) เพื่อให้สตาร์ทอัพเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น และสามารถกำหนดทิศทางของประเทศว่าต้องการมุ่งเน้นให้เกิดเทคโนโลยีขั้นสูงในภาคธุรกิจใด⁸ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักลงทุนสนับสนุนสตาร์ทอัพไทย ตามมาตรา 62 ของร่างพระราชบัญญัติการ พัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. วางหลักว่า ให้บุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลที่ถือหุ้นในวิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคลมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามที่ กำหนดในประมวลรัษฎากร หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนหรือบุคคลธรรมดาและ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ร่วมลงทุนในกิจการเงินร่วมลงทุนหากลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นที่รัฐ ต้องการสนับสนุนสามารถขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรได้หากมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดใน ประมวลรัษฎากร

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้เปิดช่องทางให้มีการเสนอ ปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมทั้งผู้ประกอบการและผู้ลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งอาจทำได้ โดยตรากฎหมายฉบับใหม่ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบกฎหมายลำดับรอง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับ เดิมเพื่อให้กฎหมายมีความครอบคลุมต่อการเปลี่ยนแปลงธุรกิจในปัจจุบัน

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ได้เริ่ม ดำเนินการตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน แต่ยังไม่สามารถตราเป็นพระราชบัญญัติเพื่อใช้บังคับเป็นการ ทั่วไปได้ ประเทศอิตาลี มีกฎหมายสตาร์ทอัพตั้งแต่ปี 2555 ขณะที่ฟิลิปปินส์มีกฎหมายสตาร์ทอัพเมื่อ ปี 2562 จากรายงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ฉบับที่ 54 เดือนกันยายน 2561 ได้เผยแพร่ผลการประเมินกฎหมายสตาร์ทอัพของอิตาลี แสดงให้เห็นว่า กฎหมายสตาร์ทอัพมีส่วนช่วยให้ธุรกิจสตาร์ทอัพสามารถเพิ่มรายได้ เพิ่มมูลค่าสินทรัพย์ได้ประมาณ 10-15% เมื่อเทียบกับสตาร์ทอัพที่คล้ายคลึงกันแต่ไม่ได้ลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิประโยชน์ นอกจากนี้ บริษัทที่ลงทะเบียนมีแนวโน้มที่จะได้รับสินเชื่อธนาคารผ่านกองทุนค้ำประกันสาธารณะสูงขึ้น 14 % โดยสตาร์ทอัพสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และหากสตาร์ทอัพที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการค้ำ

⁸ Enterprise Singapore, [SEEDS Capital appoints 13 new partners to catalyse S\\$150 million of investments into 3 deep tech sectors](https://www.enterprisesg.gov.sg/media-centre/media-releases/2021/august/mr05421_seeds-capital-appoints-13-new-partners-to-catalyse-150-million-of-investments-into-3-deep-tech-sectors), [Online], 2021, Available from https://www.enterprisesg.gov.sg/media-centre/media-releases/2021/august/mr05421_seeds-capital-appoints-13-new-partners-to-catalyse-150-million-of-investments-into-3-deep-tech-sectors [2021, December 26]

ประกันสาธารณะสำหรับสินเชื่อบริษัทที่มีแนวโน้มที่จะได้รับเงินทุนจากรัฐกิจเงินร่วมลงทุนมากถึง 2 เท่าภายในสามปีแรกนับแต่เริ่มดำเนินธุรกิจ⁹

ผู้เขียนเห็นว่า เพื่อให้เป็นการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม จำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการประเภทวิสาหกิจเริ่มต้นตลอดจนส่งเสริมระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทยให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่น่าลงทุน ดึงดูดนักลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

5.2 มาตรการทางภาษี

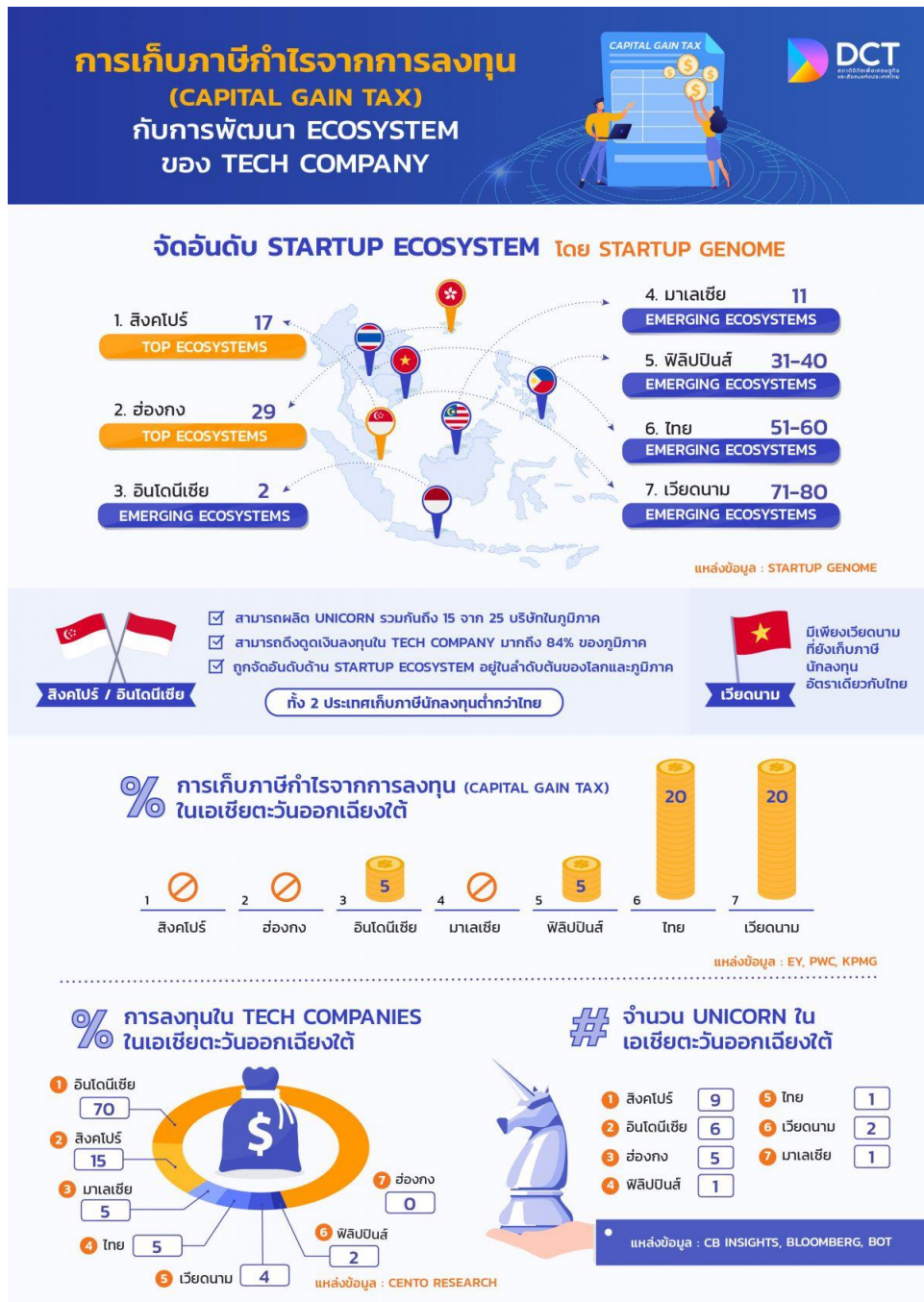
ในอดีตประเทศไทยมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 597 พ.ศ. 2559 และฉบับที่ 636 พ.ศ. 2560 เพื่อให้กิจการเงินร่วมลงทุนและทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนสามารถขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลและรายได้จากการโอนหุ้นของบริษัทเป้าหมายเป็นระยะเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชีนับแต่วันที่จดทะเบียนการเป็นกิจการเงินร่วมลงทุนกับสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) แต่เนื่องจากมาตรการดังกล่าวได้เกินรอบระยะเวลาการขอรับสิทธิของนักลงทุนแล้วเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ทำให้นักลงทุนประเภทกิจการเงินร่วมลงทุนและทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุนที่จะเข้ามาร่วมสนับสนุนสตาร์ทอัพของไทยขาดแรงจูงใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมผลักดันการเติบโตของสตาร์ทอัพ

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2564 สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทยได้จัดทำอินโฟกราฟิก แสดงให้เห็นว่าประเทศที่มีนโยบายยกเว้นภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax) เช่น สิงคโปร์ ฮองกง จะมีเปอร์เซ็นต์การลงทุนและจำนวนของสตาร์ทอัพที่ประสบความสำเร็จระดับยูนิคอร์นมากกว่าประเทศที่ไม่มีนโยบายยกเว้นภาษีดังกล่าว¹⁰

⁹ OECD, EVALUATION OF THE ITALIAN “START-UP ACT”, [Online], 2018, Available from:

<https://www.oecd.org/italy/italian-startup-act-policy-note.pdf> [2021, December 26]

¹⁰ สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย, การเก็บภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax) กับการพัฒนา Ecosystem ของ Tech Company, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา: <http://18.141.172.12/th/knowledge/detail/110> [30 ตุลาคม 2564]



รูปที่ 4 การเก็บภาษีกำไรจากการลงทุนกับการพัฒนา Ecosystem ของ Tech Company ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ที่มา: สภาธุรกิจเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย. (17 ก.ค. 2564). การเก็บภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax) กับการพัฒนา Ecosystem ของ Tech Company

นอกจากนี้ ภาระภาษีจากเงินปันผลรับทำให้ไทยเสียเปรียบประเทศที่มีมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลที่รับจากต่างประเทศ เนื่องจากต้นทุนภาษีที่เพิ่มขึ้นของผู้ถือหุ้น ในบางประเทศเงินปันผลจะไม่เสียภาษีภายในประเทศ หากเป็นเงินปันผลที่ได้จากการลงทุนในต่างประเทศ เช่น

สิงคโปร์ มาเลเซีย กล่าวคือ หากบริษัทสิงคโปร์ลงทุนในไทยมีรายได้เป็นเงินปันผลจากไทย จะถือเป็นเงินได้จากแหล่งนอกประเทศที่ไม่เสียภาษีเงินได้ในสิงคโปร์ แต่เนื่องจากไทยหักภาษีเงินปันผลในอัตราร้อยละ 10 ทำให้อัตราภาษีดังกล่าวกลายเป็นต้นทุนของผู้ถือหุ้น ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติไม่สนใจลงทุนในประเทศไทยเท่าที่ควร¹¹

ผู้เขียนเห็นว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทยควรสนับสนุนให้มีการนำแนวคิดและหลักการของกฎหมายเดิม ดังเช่นพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 636) พ.ศ. 2560 กลับมาใช้อีกครั้ง เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย มีนโยบายยกเว้นภาษี Capital Gain Tax ทำให้สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากนักลงทุนประเภทกิจการเงินร่วมลงทุนได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งประเทศไทยควรมีมาตรการทางภาษีในทิศทางเดียวกัน เพื่อเป็นการขยายโอกาสการเติบโตของสตาร์ทอัพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งจะทำให้สตาร์ทอัพไทยสามารถดึงดูดนักลงทุนที่มีศักยภาพจากทั่วโลกมาร่วมสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจ

ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนของกฎหมายฉบับเดิมโดยแก้ไขหลักเกณฑ์บางประการเพื่อสนับสนุนให้มีการลงทุนประกอบกิจการเงินร่วมลงทุนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

- 1) แก้ไขมาตรา 5(2) และมาตรา 9(1) เรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ โดยขยายระยะเวลาการจดแจ้งกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จากเดิม 1 ปี ขยายระยะเวลาเป็น 5 ปี เนื่องจากจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจและนักลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นการกำหนดมาตรการทางภาษีแบบปีต่อปีจะทำให้ให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นถึงสิทธิประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับอย่างต่อเนื่อง
- 2) แก้ไขมาตรา 6 และมาตรา 10 เรื่องระยะเวลาที่ผู้ประกอบการร่วมลงทุนและผู้ถือหุ้นหรือผู้ถือหุ้นหน่วยทรัสต์ในกิจการเงินร่วมลงทุนจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ เดิมเป็นระยะเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชีนับแต่วันที่จดแจ้งกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ผู้เขียนเห็นว่าควรขยายเป็นระยะเวลา 12 รอบระยะเวลาบัญชี เนื่องจากลักษณะการลงทุนของกิจการร่วมลงทุนเน้นลงทุนระยะยาวตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปต่อหนึ่งธุรกิจ ดังนั้น การที่ขยายระยะเวลาการได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ให้ยาวนานขึ้น ย่อมเป็นการจูงใจนักลงทุน

¹¹ โปสตัดูเดย์, เปิดสูตรเสียภาษีผู้ถือหุ้น รับเงินปันผลจากต่างประเทศ, [ออนไลน์], 2559, แหล่งที่มา:

<https://www.posttoday.com/aec/scoop/416968> [26 ธันวาคม 2564]

5.3 มาตรการเชิงนโยบายของภาครัฐ

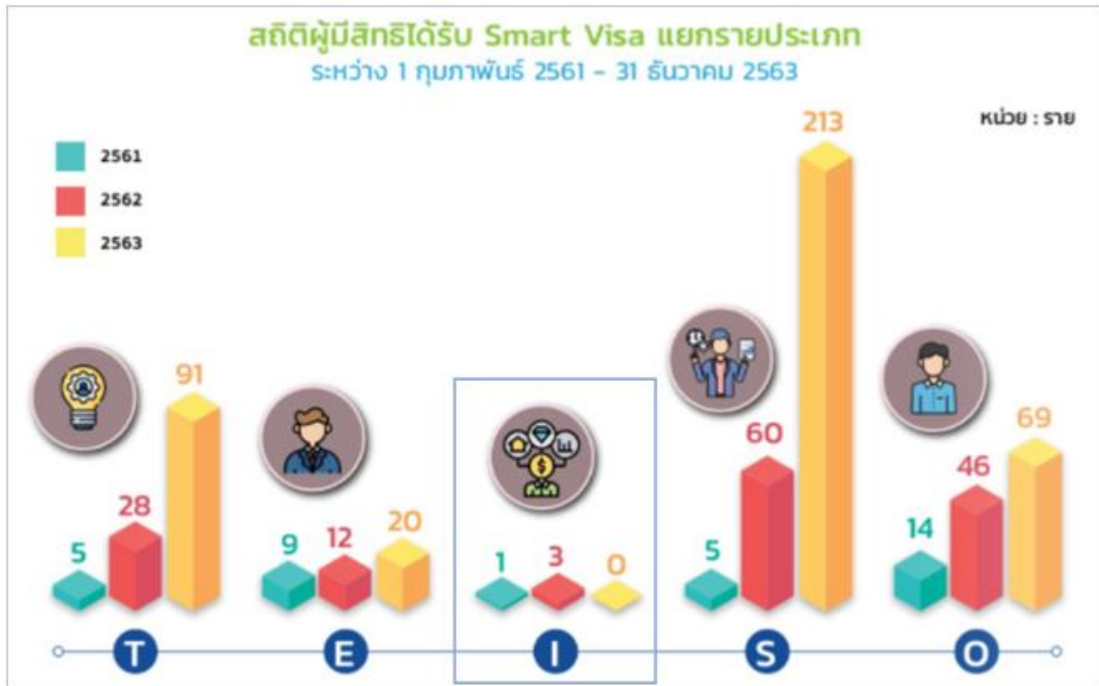
โครงการ SMART Visa เป็นวีซ่าประเภทพิเศษที่ให้สิทธิแก่ชาวต่างชาติ 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทักษะสูง (SMART “T”) นักลงทุน (SMART “I”) ผู้บริหารระดับสูง (SMART “E”) ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (SMART “S”) คู่สมรสและบุตรที่ขอด้วยกฎหมายของผู้ได้รับสิทธิ SMART Visa (SMART “O”) โดยรัฐบาลไทยต้องการที่จะดึงดูดชาวต่างชาติกลุ่มนี้เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ในที่นี้ผู้เขียนขอกล่าวเฉพาะมาตรการส่งเสริมของกลุ่มนักลงทุน หรือ SMART “I” เนื่องจากมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนเงินทุนให้แก่วิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย

SMART “I” เป็นวีซ่าประเภทพิเศษที่ให้สิทธิพิเศษแก่ชาวต่างชาติที่เป็นนักลงทุน เพื่อดึงดูดนักลงทุนที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานหรือลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมและกิจการเป้าหมายของประเทศ เงื่อนไขของนักลงทุนที่จะลงทุนในบริษัทเงินร่วมลงทุน (Venture Capital Company) ได้แก่ ลงทุนโดยตรงในนามบุคคลไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท และบริษัทเงินร่วมลงทุนนั้นจะต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องว่าเป็นบริษัทเงินร่วมลงทุนที่ได้รับการร่วมลงทุนจากภาครัฐหรือมีการลงทุนในกิจการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในกระบวนการผลิตหรือการให้บริการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

รายงานประจำปี 2563 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) แสดงจำนวนนักลงทุนที่ได้รับการรับรองคุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับ SMART “I” นับตั้งแต่เปิดให้บริการวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 – 31 ธันวาคม 2563 มีเพียง 3 รายเท่านั้นที่ผ่านคุณสมบัติ¹² แสดงให้เห็นว่ามาตรการจูงใจกลุ่มนักลงทุนต่างประเทศไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จำเป็นต้องมีมาตรการเสริมหรือปรับแก้ไขเงื่อนไขบางประการเพื่อเพิ่มความน่าสนใจแก่นักลงทุนต่างประเทศ

¹² สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, รายงานประจำปี2563, [ออนไลน์], 2563, แหล่งที่มา:

<https://www.boei.go.th/upload/report/2563/index.html#p=1> [27 ธันวาคม 2564]



รูปที่ 5 สถิติผู้มีสิทธิได้รับ smart Visa แยกรายประเภท
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มอุตสาหกรรมและกิจการเป้าหมายทั้ง 13 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต อุตสาหกรรมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร การบริการด้านการระงับข้อพิพาททางเลือก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) ได้กำหนดให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนต่างชาติ ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) จึงเห็นควรเพิ่มอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล Thailand 4.0 กล่าวคือ เพิ่มกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง ซึ่งหมายถึงการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบพัฒนาสินค้าและการบริการ ได้แก่ อุตสาหกรรมแฟชั่น อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์และแอนิเมชัน อุตสาหกรรมไลฟ์สไตล์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น¹³

¹³ กระทรวงอุตสาหกรรม, ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579), [ออนไลน์], 2559, แหล่งที่มา: <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20171114-oie.pdf> [14 พฤศจิกายน 2564]

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจของไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มให้เกิดธุรกิจใหม่และผู้ประกอบการรุ่นใหม่มากขึ้น ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทำให้อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก การส่งเสริมเศรษฐกิจนวัตกรรม (Innovative Economy) ที่ใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนนโยบายสนับสนุนการเติบโตของสตาร์ทอัพของภาครัฐ ล้วนส่งผลให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ ทางธุรกิจและความต้องการเงินลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาหนึ่งที่หลายธุรกิจต้องเผชิญ คือ การขาดแคลนเงินทุนในการขยายกิจการ ด้วยเหตุนี้ ธุรกิจเงินร่วมลงทุน หรือ Venture Capital (VC) จึงเป็นแหล่งเงินทุนที่น่าสนใจรูปแบบหนึ่งที่สามารถสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ธุรกิจสตาร์ทอัพ นอกเหนือจากสถาบันการเงิน ช่วยสร้างโอกาสและสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในช่วงที่ธุรกิจมีความต้องการด้านเงินทุนที่สูง เพื่อให้ธุรกิจสามารถเติบโตต่อไปได้ ช่วยขยายฐานลูกค้าจำนวนมากไปจนถึงธุรกิจที่เติบโตแล้วและต้องการเติบโตไปสู่ต่างประเทศ นอกจากนี้ ธุรกิจเงินร่วมลงทุนสามารถให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น การบริหารกิจการ การทำตลาด เพื่อให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว

การพัฒนาตลาดสตาร์ทอัพของประเทศไทยนับว่ายังอยู่ในระยะเริ่มต้นเมื่อเทียบกับประเทศในอาเซียนอย่างสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องเร่งสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเติบโตของสตาร์ทอัพ การเพิ่มจำนวนบริษัทร่วมลงทุน (Venture Capital) จากทั้งในประเทศและต่างประเทศจะช่วยสร้างโอกาสให้กับธุรกิจสตาร์ทอัพไทยในการเติบโตและก้าวไปสู่ระดับโลกได้ จากการศึกษาพบว่า ประเทศที่มีระบบนิเวศสตาร์ทอัพที่ดีจะมีสตาร์ทอัพระดับยูนิคอร์นจำนวนมากและระบบเศรษฐกิจของประเทศนั้นจะเจริญเติบโตดีตามไปด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์

ที่ผ่านมากฎหมายของประเทศไทยไม่เอื้อประโยชน์แก่สตาร์ทอัพและนักลงทุนเท่าที่ควร ส่งผลให้สตาร์ทอัพไทยหลายบริษัทจดทะเบียนในต่างประเทศโดยเฉพาะที่ประเทศสิงคโปร์หรือถูกนักลงทุนสิงคโปร์ซื้อกิจการไป เนื่องจากสิงคโปร์มีความได้เปรียบด้านกฎหมายและเงินทุน หากประเทศไทยเร่งออกกฎหมายสตาร์ทอัพจะช่วยให้ให้นักลงทุนมีแรงจูงใจในการลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพมากขึ้น ทั้งนี้ จะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจเพื่อสนับสนุนระบบนิเวศสตาร์ทอัพของไทยให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้และแก้ปัญหาสตาร์ทอัพไทยนำบริษัทไปจดทะเบียนในต่างประเทศ

ผู้เขียนเห็นว่า รัฐบาลควรเร่งแก้กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการลงทุน และการทำธุรกิจสตาร์ทอัพ เช่น ออกพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นให้มีผล บังคับใช้ เพิ่มมาตรการยกเว้นภาษีกำไรจากลงทุนและเงินปันผลจากการลงทุนในสตาร์ทอัพ เพิ่มสิทธิ ประโยชน์ให้แก่พนักงานต่างชาติ จัดตั้งกองทุนร่วมกับธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนเงินทุนให้แก่ สตาร์ทอัพ มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยดึงดูดนักลงทุนประเภทธุรกิจเงินร่วมลงทุนให้มีส่วนร่วมใน การสนับสนุนการเติบโตของสตาร์ทอัพซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยใน อนาคตให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

การที่ประเทศไทยมีวิสาหกิจเริ่มต้นจำนวนมาก จะช่วยสร้างการจ้างงาน และสร้างความมั่ง คั่งให้กับประเทศ ดังนั้น การมีมาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นจะ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ระบบนิเวศสตาร์ทอัพมีความแข็งแกร่ง สามารถดึงดูดนักลงทุนในประเทศและนัก ลงทุนต่างชาติให้ระดมทุนขยายการเติบโตของธุรกิจสตาร์ทอัพได้ นำประเทศไปสู่การเป็นผู้นำด้าน นวัตกรรม และกลายเป็นประเทศของผู้สร้างงานแทนที่จะเป็นผู้หางาน ทั้งนี้ สิ่งสำคัญของการออก มาตรการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น คือ ต้องหาสมดุลที่เหมาะสม ระหว่างการจัดอุปสรรคในการลงทุนของธุรกิจเงินร่วมลงทุนกับการสร้างระบบควบคุมเพื่อหลีกเลี่ยง การใช้พฤติกรรมในทางที่ผิด

6.2 ข้อเสนอแนะ

แนวทางการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนเพื่อสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพมีดังนี้

1. เร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ให้ออกเป็น กฎหมายเพื่อพัฒนาระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจมากขึ้น ทั้งนี้ แนวทางการ ส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นและการขอรับการส่งเสริมจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนด หลักเกณฑ์ตามแนวทางของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

2. รัฐให้การสนับสนุนธุรกิจเงินร่วมลงทุนในการเข้าร่วมกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น กล่าวคือ เสนอร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ให้ธุรกิจเงินร่วม ลงทุน (VC) สามารถเข้าร่วมกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นได้ โดยอาจนำรูปแบบ Startup SG Equity ของประเทศสิงคโปร์มาปรับใช้ กล่าวคือ รัฐบาลลงทุนร่วมกับธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) เพื่อลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพที่ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นด้วยสัดส่วนหนึ่งต่อหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้สตาร์ทอัพ สามารถลดความเสี่ยงที่เกิดจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินในช่วงเริ่มต้นได้ และเพิ่มความเชื่อมั่น ให้กับนักลงทุนเอกชนเนื่องจากรัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน

3. นำแนวคิดและหลักการของพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการ ยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 636) พ.ศ. 2560 กลับมาใช้อีกครั้ง โดยปรับปรุงเนื้อหาบางส่วน เช่น ขยาย

ระยะเวลาการจดแจ้งกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำหรับผู้ขอรับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้จากเดิม 1 ปี ขยายระยะเวลาเป็น 5 ปี และขยายระยะเวลาการได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ของผู้ประกอบกิจการร่วมลงทุนและผู้ถือหุ้นหรือผู้ถือหุ้นรายสุดท้ายในกิจการเงินร่วมลงทุนจากเดิมเป็นระยะเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชีนับแต่วันที่จดแจ้งกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ขยายเป็นระยะเวลา 12 รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งปัจจุบันภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax) ของประเทศไทยอยู่ที่อัตราร้อยละ 20

4. ให้สิทธิพิเศษแก่ชาวต่างชาติที่เป็นนักลงทุนผ่าน โครงการ SMART Visa เพื่อดึงดูดนักลงทุนที่ประสงค์จะเข้ามาลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมและกิจการเป้าหมายของประเทศ ปัจจุบัน กำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมและกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่ม ซึ่งไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ดังนั้น ควรเพิ่มกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล Thailand 4.0 นอกจากนี้ หากรัฐบาลมีการปรับเปลี่ยนนโยบายของประเทศเป็นไปในทิศทางใด กลุ่มอุตสาหกรรมและกิจการเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) จะกำหนดก็ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายรัฐบาล

บรรณานุกรม

- กระทรวงอุตสาหกรรม. ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา: <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20171114-oie.pdf> [14 พฤศจิกายน 2564]
- กรุงเทพธุรกิจ. ยูนิคอร์นอาเซียนผงาด ‘จีน-อินเดีย’ แข่งเดือด [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/world/973137> [26 ธันวาคม 2564]
- กรุงเทพธุรกิจ. "เอ็นไอเอ" ฉายภาพอนาคตสตาร์ทอัพไทย กับโจทย์มัดใจนักลงทุน [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/tech/973515> [27 ธันวาคม 2564]
- ณฤทธิ วรพงษ์ดี. SET Your Startup Business guide รู้จักธุรกิจสตาร์ทอัพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560.
- ธนรรภรณ์ เศรษฐ์จินดา. Startup Fundraising โลกการระดมทุนสตาร์ทอัพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. Venture Capital [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.set.or.th/set/enterprise/html.do?name=vc> [29 กันยายน 2564]
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. Venture Capitalist กับการเติบโตของธุรกิจ Startup ไทย [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <https://www.facebook.com/set.or.th/photos/a.177703174974/10150504296569975/?type=1&theater> [29 กันยายน 2564]
- ประชาชาติธุรกิจ. แฟลช รับเงินลงทุนรอบใหม่ขึ้นเป็น ยูนิคอร์น ตัวแรกของไทย [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.prachachat.net/ict/news-681195> [30 ตุลาคม 2564]
- โพสต์ทูเดย์. เปิดสูตรเสียภาษีผู้ถือหุ้น รับเงินปันผลจากต่างประเทศ [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/aec/scoop/416968> [26 ธันวาคม 2564]
- เรวัต ต้นตายนนท์ และสุธี พนาวรร. Venture Capital ธุรกิจเงินร่วมลงทุน: หนทางสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554
- SME Startup. Moonshot อัดฉีดพันล้าน ค้นหา Deep Tech ที่ใช่ [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา: <https://www.smethailandclub.com/startups-5379-id.html> [24 ตุลาคม 2564]
- ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. บีโอไอชู “SMART Visa” ดึงบุคลากรคุณภาพสูงเข้าไทย [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา: <https://khonkaen.bo.i.go.th/index.php/news/detail/1511> [9 พฤศจิกายน 2564]

- สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย. การเก็บภาษีกำไรจากการลงทุน (Capital Gain Tax) กับการพัฒนา Ecosystem ของ Tech Company [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <http://18.141.172.12/th/knowledge/detail/110> [30 ตุลาคม 2564]
- สำนักข่าวอีไฟแนนซ์. INTUCH เปิดแผน 5 ปี รุกลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ 5G [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.efinancethai.com/LastestNews/LatestNewsMain.aspx?release=y&ef=M&id=QXkwM1AwclDRzQ9> [24 ตุลาคม 2564]
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. บทบาทและกลไกการทำงานของ VC ขับเคลื่อน Satartup สู่อ IPO. วารสารส่งเสริมการลงทุน 27 (พฤศจิกายน 2559): 18.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ประเทศไทยกับ VC ได้ระดับการเติบโตอย่างต่อเนื่อง. วารสารส่งเสริมการลงทุน 27 (พฤศจิกายน 2559): 21.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. รายงานประจำปี2563 [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา: <https://www.boi.go.th/upload/report/2563/index.html#p=1> [27 ธันวาคม 2564]
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. SMART Visa หลักเกณฑ์และคุณสมบัติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://smartvisa.boi.go.th/home_detail/qualifications_criteria.php?lang=th [9 พฤศจิกายน 2564]
- สุมลตรา เต็งศิริโกมล. การดำเนินงานของธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทย: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาครัฐบาลและธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาคเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. 2552.
- AIS The Startup. แหล่งเงินทุนของเหล่า Startup [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา: <https://www.ais.th/thestartup/blog-venture-capital.html> [29 กันยายน 2564]
- AIS The Startup. กฎหมายที่สตาร์ทอัพควรรู้ก่อนลงทำธุรกิจ [ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา: <https://www.ais.th/thestartup/blog-startup-law.html> [4 พฤศจิกายน 2564]
- ASEAN Information Center. Ranking: Startup Ecosystem in ASEAN, 2021 [Online]. 2021. Available from: http://www.aseanhai.net/english/ewt_news.php?nid=4199&filename=index2017 [2021, December 26]
- Blognone. Ascend Money ทีมพัฒนา TrueMoney ประกาศรับเงินลงทุน Series C มูลค่า 150 ล้านดอลลาร์ [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.blognone.com/node/124962> [24 ตุลาคม 2564]

- Brand Inside. ทำไม? สตาร์ทอัพไทยถึงอยากไปตั้งฐานที่ “สิงคโปร์” [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา: <https://brandinside.asia/why-singapore/> [29 ธันวาคม 2564]
- Cbinsights. The Top 12 Reasons Startups Fail [Online]. 2021. Available from: <https://www.cbinsights.com/research/startup-failure-reasons-top/> [2021, September 29]
- Cbinsights. The Complete List Of Unicorn Companies [Online]. 2021. Available from: <https://www.cbinsights.com/research-unicorn-companies> [2021, September 29]
- Disrupt. 500 TukTuks เผยเคล็ดลับ Fundraising ช่วยสตาร์ทอัพเตรียมระดมทุน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.disruptignite.com/blog/the-secret-sauce-of-fundraising-by-500tuktuks> [24 ตุลาคม 2564]
- Enterprise Singapore. SEEDS Capital [Online]. 2021. Available from: <https://www.enterprisesg.gov.sg/financial-assistance/investments/investments/seeds-capital/overview> [2021, December 26]
- Enterprise Singapore. SEEDS Capital appoints 13 new partners to catalyse S\$150 million of investments into 3 deep tech sectors [Online]. 2021. Available from https://www.enterprisesg.gov.sg/media-centre/media-releases/2021/august/mr05421_seeds-capital-appoints-13-new-partners-to-catalyse-150-million-of-investments-into-3-deep-tech-sectors [2021, December 26]
- IESE Business School University of Navarra. The Venture Capital & Private Equity Country Attractiveness Index [Online]. 2021. Available from: <https://blog.iese.edu/vcpeindex/> [2021, November 6]
- Italian Ministry of Economic Development. The Italian Startup Act [Online]. 2019 Available from: https://www.mise.gov.it/images/stories/documenti/Executive%20summary%20ISA%2007_2019.pdf [2021, November 26]
- Katalyst. สตาร์ทอัพแบบไหน ที่เข้าตานักลงทุนรายใหญ่อย่าง Beacon VC [ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา: https://katalyst.kasikornbank.com/th/blog/Pages/20190802_BeaconVC.html [24 ตุลาคม 2564]

- MacThai. สตาร์ทอัพ GolfDigg ได้รับเงินลงทุนเพิ่มจาก InTouch มูลค่ากว่า 23.83 ล้านบาท [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <https://www.macthai.com/2015/10/12/golfdigg-raise-fund-from-invent-intouch-23-million-baht/> [30 ตุลาคม 2564]
- OECD. EVALUATION OF THE ITALIAN “START-UP ACT” [Online]. 2018. Available from: <https://www.oecd.org/italy/italian-startup-act-policy-note.pdf> [2021, December 26]
- RYT9. INTUCH คาดเจรจาเข้าร่วมทุน Venture Capital 3 แห่ง สรุปได้ภายใน ก.ย.-ธ.ค.นี้ [ออนไลน์]. 2561. แหล่งที่มา: <https://www.ryt9.com/s/iq05/2867203> [24 ตุลาคม 2564]
- RYT9. SYNOA บริษัทแม่ของ Omise และ OMG Network รับเงินลงทุน Series C มูลค่า 80 ล้านเหรียญสหรัฐฯ นำโดย SCB 10X และ SPARX Group [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา: <https://www.ryt9.com/s/prg/3135205> [30 ตุลาคม 2564]
- SME One. 500 TukTuks จากเม็ดเงินลงทุนก้อนแรก 500 ล้านบาท พร้อมสานฝันต้นสตาร์ทอัพไทยสู่ Unicorn ในอีก 2 ปี [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.smeone.info/posts/view/4938> [24 ตุลาคม 2564]
- SME Thailand Club. เปิดเงื่อนไขที่นักลงทุน VC เลือกลงทุนใน Startup [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.smethailandclub.com/startups-7059-id.html> [24 ตุลาคม 2564]
- SME Thailand Club. Venture Capital ร่วมแชร์ ร่วมคิด เพื่อธุรกิจที่ยิ่งใหญ่ของ SME [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <https://www.smethailandclub.com/money-933-id.html> [29 กันยายน 2564]
- StartupBlink. The Global Startup Ecosystem Index Report 2021 [Online]. 2021. Available from: <https://report.startupblink.com/> [2021, November 26]
- Startup Decisions. Singapore Corporate Tax Guide [Online]. Available from: <https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/taxes/corporate-tax-guide/> [2021, November 6]
- Startup Decisions. Startup Grants & Funding Sources in Singapore [Online]. Available from: <https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/incentives/startup-funding-sources/> [2021, November 6]
- Startup Decisions. Tax System of Singapore [Online]. Available from: <https://www.startupdecisions.com.sg/singapore/taxes/current-tax-rates-and-tax-system/> [2021, November 6]

- Techsauce. สะเทือนวงการคอนเทนต์ไทย เมื่อ Ookbee ระดมทุนครั้งใหญ่ตั้งบริษัทใหม่ร่วมกับ Tencent! [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา: https://techsauce.co/news/ookbee-sets-up-new-firm-ookbee-u-as-joint-venture-with-tencent-opening-multimedia-platform-market-and-allowing-public-user-generated-contents?fbclid=IwAR2Ed8ftExHqMy1j4Gd7sTLC4FZnemGoZ6uOikCUe1HeDEuk6TvPRwo_wfE [24 ตุลาคม 2564]
- Techsauce. Beacon ลงทุนใน Ookbee ต่อยอดธุรกิจ C Channel สื่อออนไลน์ด้านไลฟ์สไตล์ [ออนไลน์]. 2561. แหล่งที่มา: <https://techsauce.co/news/beacon-vc-invests-in-ookbee-to-expand-c-channel-thailand> [24 ตุลาคม 2564]
- Techsauce. IYARA VC กลุ่มนักลงทุนรายใหม่ล่าสุดของไทย พร้อมสนับสนุน Startup และวงการไอทีไทยเต็มที่ [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา: <https://techsauce.co/news/iyara-vc-new-thailand-venture-capital> [24 ตุลาคม 2564]
- TNN Online. เปิดท็อป 5 ยูนิคอร์น สตาร์ทอัพ ระดับโลก- 3 ยูนิคอร์น จากไทยทำธุรกิจอะไรบ้าง? [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา: <https://www.tnnthailand.com/news/tnnexclusive/96031/> [26 ธันวาคม 2564]

ภาคผนวก

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ...

หลักการ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

เหตุผล

โดยที่ การพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การพัฒนาผู้ประกอบการ ประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น ที่ใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินธุรกิจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนและมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย ยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยต้องพัฒนาและส่งเสริมไปในทิศทางเดียวกัน มีความเชื่อมโยงกัน และได้รับการกำกับดูแลเป็นการ เฉพาะ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบาย พัฒนา ส่งเสริม บุคลากร มีมาตรการด้านการส่งเสริมและพัฒนาที่เหมาะสมแก่วิสาหกิจเริ่มต้น และกำกับดูแลองค์กรที่มีภารกิจด้านพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของหน่วยงานพัฒนาและส่งเสริม สร้างความเชื่อมโยง รวมถึงปรับระบบและกลไกการทำงานของ หน่วยงานพัฒนาและส่งเสริมให้สามารถดำเนินการกิจการอย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

พ.ศ. ...

.....

.....

.....

.....

.....

ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น พ.ศ. ...”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิสาหกิจเริ่มต้น” หมายความว่า กิจการที่ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“วิสาหกิจเริ่มต้นประเภทบุคคลธรรมดา” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการวิสาหกิจเริ่มต้นและได้รับการรับรองเป็นวิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้

“วิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคล” หมายความว่า นิติบุคคลที่ประกอบกิจการวิสาหกิจเริ่มต้นที่จดทะเบียนและดำเนินการในประเทศไทยมาแล้วไม่เกินหกสิบเดือน และได้รับการรับรองเป็นวิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้

“วิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริม” หมายความว่า วิสาหกิจเริ่มต้นประเภทบุคคลธรรมดา และวิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคล

“หน่วยบ่มเพาะและเร่งการเติบโตวิสาหกิจเริ่มต้น” หมายความว่า กิจการที่มีการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการอันประกอบด้วย การบ่มเพาะ การเร่งการเติบโต การให้คำปรึกษา หรือ การจัดการแข่งขัน สำหรับวิสาหกิจเริ่มต้นอย่างเป็นระบบ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระและหน่วยงานอื่นของรัฐ และหมายความรวมถึงคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการใด ๆ เกี่ยวกับวิสาหกิจเริ่มต้น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๕ เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแล้วหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว

มาตรา ๖ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น มีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินการและการพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจเริ่มต้น การสร้างความตระหนักและการรับรู้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของวิสาหกิจเริ่มต้นจากทั่วโลก

(๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้นที่เป็นการพัฒนานวัตกรรมเชิงพื้นที่ ซึ่งต้องครอบคลุมการพัฒนาและส่งเสริมย่านนวัตกรรมทั่วประเทศ การพัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ของวิสาหกิจเริ่มต้น ตลอดจนการพัฒนาตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้การเป็นวิสาหกิจเริ่มต้น ตลอดจนพัฒนาสิทธิประโยชน์ต่างๆเพื่อดึงดูดผู้ที่มีทักษะสูง ประสบการณ์ ความสามารถจากทั่วโลก

(๔) การส่งเสริมการบ่มเพาะและเร่งการเติบโตของวิสาหกิจเริ่มต้น พัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ตั้งแต่ระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และวิสาหกิจเริ่มต้นอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจเริ่มต้นของไทยให้สามารถเติบโตสู่ตลาดโลกได้

(๕) การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจเริ่มต้น ทุกช่วงระยะเวลาการเติบโตของวิสาหกิจเริ่มต้นจนขยายตลาดสู่ต่างประเทศ พัฒนากลไกทางการเงิน ตลาดทุน และสิทธิประโยชน์ต่างๆเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๖) การพัฒนาฐานข้อมูลและรับรองวิสาหกิจเริ่มต้น การบริหารจัดการความรู้ ติดตามประเมินผล รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น ตลอดจนส่งเสริมให้มีหน่วยบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว และบริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย

หมวด ๒
คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น ด้านการลงทุน ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำรงตำแหน่งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๘ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๓) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระอื่นใด หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือลูกจ้างขององค์การเอกชนใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ก่อนครบวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติซึ่งอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการเงิน การคลัง การลงทุนรวมทั้งมาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น รวมตลอดทั้งเสนอแนะมาตรการในการจัดหาพัสดุ และจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่สามารถจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นได้

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๖) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๗) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการเฉพาะด้าน

มาตรา ๑๒ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติตามมาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้าน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) และนโยบายและแผนระดับชาติอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติตามมาตรา ๖ (๔) (๕) และ (๖) และนโยบายและแผนระดับชาติอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) คณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้าน แต่ละคณะมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลและจัดทำนโยบายและแผนเฉพาะด้าน พร้อมทั้งแนวทางและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นที่คณะกรรมการเฉพาะด้านนั้นรับผิดชอบและเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๒) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนเฉพาะด้านรวมทั้งเสนอมาตรการในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนเฉพาะด้านดังกล่าว

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และนโยบายและแผนเฉพาะด้านในความรับผิดชอบแล้วรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ

(๔) กำกับดูแลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนงานเฉพาะด้านของหน่วยงานของรัฐและการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นตามหมวด ๕ ภายในขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะด้านนั้น ๆ

(๕) เชิญหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดมาให้อธิบายความจริง ความเห็น หรือคำแนะนำ ตลอดจนส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานได้

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่มิถุหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้าน

ในการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการตาม (๑) หากคณะกรรมการเฉพาะด้านเห็นว่าภารกิจหรืองานใดไม่มีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือก่อให้เกิดความเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วน คณะกรรมการเฉพาะด้านอาจเสนอแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการโดยให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการตามภารกิจหรืองานนั้นแทนได้ โดยให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ในกรณีจำเป็น กองทุนจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๒ (๑) และ (๒) แต่ละคณะประกอบด้วย

(๑) กรรมการคนหนึ่งในการคณะกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้หน่วยงานละหนึ่งคนเป็นกรรมการ

(ก) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๒ (๑) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

(ข) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา ๑๒ (๒) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้แทนกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเฉพาะด้านโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้านและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นตามเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) จัดทำร่างนโยบายและแผนเฉพาะด้านตามแนวทางที่คณะกรรมการเฉพาะด้านกำหนดและสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๓) ประสานและให้ความร่วมมือกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติในการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นและการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๔) เป็นศูนย์กลางประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น รวมทั้งนโยบายและแผนเฉพาะด้าน

(๕) สืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และแนวโน้มการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น แผนปฏิบัติการ แผนงาน รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้าน

(๗) ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร พัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย หรือเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) อำนาจหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการเฉพาะด้านมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย

มาตรา ๑๘ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะด้าน และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการเฉพาะด้าน และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๒๐ เมื่อประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นตามความในมาตรา ๕ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว และให้สำนักงานงบประมาณตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาตินั้น

มาตรา ๒๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะด้าน ที่คณะกรรมการมอบหมายเห็นว่าแผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่ได้รับตามวรรคหนึ่งยังไม่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของแผนดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเฉพาะด้านและหน่วยงานของรัฐมีความเห็นไม่สอดคล้องกันให้เสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด คำชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๔

กองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งกองทุน

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียกว่า “กองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๒๓ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๖๗

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินที่กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม โอนให้กองทุนตามมาตรา ๖๘

(๔) เงินที่กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย โอนให้กองทุนตาม

มาตรา ๗๐

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย

(๗) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการของสำนักงานหรือกองทุนรวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นของสำนักงานหรือกองทุน

(๘) ดอกผล ผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

ให้กองทุนตามวรรคหนึ่ง มีเงินสดสูงสุดปีงบประมาณละไม่เกินห้าพันล้านบาท และให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการปรับเพิ่มหรือลดเงินสดสูงสุดได้ โดยให้คำนึงถึงความเพียงพอของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

เงินสดของกองทุนส่วนที่เกินจากเงินสดสูงสุดที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง ให้กองทุนนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ทุนอุดหนุนการดำเนินการใด ร่วมกิจการ ร่วมทุน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน เข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่นหรือลงทุนใดเกี่ยวกับการก่อตั้ง การขยายกิจการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นกำหนด

(๒) ให้ทุนอุดหนุนการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ทั้งนี้ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อการให้บริการสาธารณะและไม่เป็นการแสวงหากำไรโดยไม่เป็นการทำลายการแข่งขันอันพึงมีตามปกติวิสัยของกิจการภาคเอกชน

(๓) จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่สำนักงานและศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ นอกเหนือจากที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(๔) จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานและศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

(๖) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ กองทุนสามารถจัดตั้งนิติบุคคลหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งนิติบุคคล ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๒ ทั้งนี้ การตั้งนิติบุคคลให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

การที่กองทุนมีทุนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัท กองทุนจะมีทุนทั้งหมดก็ได้ และกรณีที่กองทุนมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบในห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือบริษัท ให้ถือว่าห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัทนั้นไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

กรณีที่กองทุนมีทุนทั้งหมด ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี จดทะเบียนห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัทนั้น และมีให้นำบัญชีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพและการจัดตั้งมาใช้บังคับ เมื่อมีการจดทะเบียนแล้ว ให้การดำเนินกิจการของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัทเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๖ การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น กำหนด

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีปัญหาการเข้าซื้อหรือขัดแย้งในการดำเนินกิจการของกองทุนกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและกำหนดระเบียบแบบแผนเพื่อประสานงานระหว่างกองทุน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

คำวินิจฉัยและระเบียบแบบแผนที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กองทุน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ส่วนที่ ๒

การบริหารกองทุน

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น” ประกอบด้วย

(๑) รองประธานกรรมการตามมาตรา ๗ (๒) เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗ (๔) ซึ่งคณะกรรมการกำหนด จำนวนสามคนเป็นกรรมการ

(๕) ผู้อำนวยการศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนรับผิดชอบในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๒๒ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณานุมัติแผนการลงทุนและแผนการเงิน การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือตามมาตรา ๒๔ (๑) และ (๒) โดยไม่ก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๒) พิจารณานุมัติการจัดสรรเงินหรือค่าใช้จ่าย ตามมาตรา ๒๔ (๓) (๔) และ (๕)

(๓) บริหารกองทุนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) วางแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุนที่ออกตามมาตรา ๑๑ (๔) และการดำเนินการอื่นที่จำเป็น

(๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนหรือช่วยเหลือจากกองทุน

(๖) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๓๐ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๑ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุน รวมทั้งอนุกรรมการ คณะทำงาน และที่ปรึกษา ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๙ (๗) ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการบริหารกองทุน และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุนเพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดให้มีบุคคลภายนอกที่เป็นอิสระเพื่อประเมินผลการดำเนินการของกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๓) ให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำแก่ผู้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือตามมาตรา ๒๔

(๔) รับผิดชอบในการจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการของกองทุน

(๕) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนในรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมกับรายงานตามมาตรา ๒๙ (๖) ในรายงานดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เงินของกองทุนด้วย

มาตรา ๓๔ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีของกองทุนอันถูกต้องและเหมาะสมต่อการดำเนินการของกองทุน และถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

หมวด ๕
การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๓๕ ให้มีศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ในสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๓๖ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๕ ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับวิสาหกิจเริ่มต้น

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคลอื่นในการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านวิสาหกิจเริ่มต้น

(๕) เสนอแนะ เร่งรัด และติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการนวัตกรรมแห่งชาติมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด

การดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๓๗ ให้มีคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และผู้อำนวยการ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินงานของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

ให้ผู้อำนวยการศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ ให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งประธานกรรมการแทนประธานกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งประธานกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๙ การประชุมของคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๔๐ ให้ประธานกรรมการ และกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ นอกจากอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นที่ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติจัดทำตามมาตรา ๓๖ (๑)

(๒) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และกิจการอื่นอันจำเป็นในการบริหารงานศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวต้องมุ่งให้เกิดความคล่องตัวควมมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ และกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติอาจตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะ และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติมอบหมายได้

มาตรา ๔๒ แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นที่ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติจัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๖ (๑) ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนย่านนวัตกรรมสู่การเป็นศูนย์กลางวิสาหกิจเริ่มต้นจากทั่วโลก
- (๒) แนวทางการจัดตั้ง ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนของหน่วยบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น
- (๓) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจเริ่มต้น นักลงทุน หน่วยบ่มเพาะและเร่งการเติบโตวิสาหกิจเริ่มต้นหน่วยงานของรัฐ และบริษัทเอกชน ของประเทศไทยและต่างประเทศ
- (๔) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความตระหนักรับรู้และเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนเกี่ยวกับวิสาหกิจเริ่มต้นทั้งภายในและต่างประเทศ
- (๕) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิสาหกิจเริ่มต้นให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
- (๖) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการตลาด การลงทุน กระบวนการผลิต และการให้บริการเกี่ยวกับวิสาหกิจเริ่มต้นทั้งภายในและต่างประเทศ
- (๗) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการพัฒnavิสาหกิจเริ่มต้นร่วมกับภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ และการพัฒนาตลาดภาครัฐสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น
- (๘) แนวทางการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้น
- (๙) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๔๓ เมื่อคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๖ (๑) แล้ว ให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติปฏิบัติตามแผนดังกล่าวโดยเคร่งครัด ในกรณีที่การปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นหรือจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ให้เสนอแผนยุทธศาสตร์นั้นต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้วให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

มาตรา ๔๔ นอกจากอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๕ ให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองและมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ
- (๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

(๔) ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าร่วมทุนกับบุคคลอื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๓๕

(๕) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

(๖) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติกำหนด

(๗) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

การลงทุนตาม (๔) และการกู้ยืมเงินตาม (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๔๕ ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติอาจมีรายได้จาก

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๖๗

(๒) เงินและทรัพย์สินที่รับโอนมาตามมาตรา xx

(๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๔) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๕) ดอกผล และผลประโยชน์หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

ทรัพย์สินของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

เงินและทรัพย์สินของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินยกเว้นดอกผล และผลประโยชน์หรือรายได้อื่นตามวรรคหนึ่ง (๕) เมื่อใช้จ่ายตามอำนาจหน้าที่ของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติแล้ว ที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๖ ให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติแต่งตั้ง มีหน้าที่บริหารกิจการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติขึ้นตรงต่อคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

การแต่งตั้งผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๔๗ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) สามารถทำงานให้แก่ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติได้เต็มเวลา

(๓) มีอายุไม่เกินห้าสิบห้าปีในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

(๔) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือกิจการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และการบริหารจัดการ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๙) ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย

(๑๐) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๑๑) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ หรือกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๔๘ ผู้อำนวยการศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๔๙ ให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ

มาตรา ๕๐ ให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติในปีที่ล่วงมาและรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินผลการดำเนินการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการกำกับศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๕๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานและมีอำนาจยับยั้งการกระทำของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติที่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น หรือแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติได้

หมวดที่ ๖
การขอรับการส่งเสริม

มาตรา ๕๘ วิสาหกิจเริ่มต้นใดที่ประสงค์จะขอรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ต้องยื่นคำขอรับการรับรองต่อศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๙ เมื่อศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ได้รับคำขอรับการรับรองและเห็นว่าวิสาหกิจเริ่มต้นที่ยื่นคำขอรับการรับรองมีลักษณะและวัตถุประสงค์ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติรับรองและออกใบสำคัญแสดงการรับรองแก่วิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริมนั้น

มาตรา ๖๐ วิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริมใดประสงค์จะเลิกกิจการให้แจ้งศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่เลิกกิจการ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๑ วิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคลมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๖๒ บุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ถือหุ้นในวิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคลมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๖๓ สินค้าหรือบริการของวิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริมอาจได้รับการพิจารณาเห็นชอบให้เป็นรายการพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน หรือมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการสนับสนุนการพัฒนาตลาดภาครัฐสำหรับวิสาหกิจเริ่มต้น ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงการคลัง หรือตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๔ วิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการส่งเสริมอาจได้รับการส่งเสริมภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ทั้งนี้ ตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๕ วิสาหกิจเริ่มต้นประเภทบุคคลธรรมดาและวิสาหกิจเริ่มต้นประเภทนิติบุคคลอาจได้รับการส่งเสริมและได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๖ หน่วยบ่มเพาะและเร่งการเติบโตวิสาหกิจเริ่มต้นอาจได้รับการส่งเสริมและได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรทุนประเดิมให้แก่กองทุนและศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติตามความจำเป็น

มาตรา ๖๘ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ข้าราชการพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานของศูนย์วิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนดได้

มาตรา ๖๙ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นอันยกเลิกและให้บรรดากิจการ เงินและทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ รวมทั้งงบประมาณของกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตกเป็นของกองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๗๐ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย โอนเงินจำนวนห้าพันล้านบาทแก่กองทุนพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น

มาตรา ๗๑ การดำเนินการออกประกาศ ระเบียบ และข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การพัฒนาผู้ประกอบการประเภทวิสาหกิจเริ่มต้น ที่ใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินธุรกิจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนและมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมระบบนิเวศวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศไทย ยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยต้องพัฒนาและส่งเสริมไปในทิศทางเดียวกัน มีความเชื่อมโยงกัน และได้รับการกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบาย พัฒนา ส่งเสริม บูรณาการ มีมาตรการด้านการส่งเสริมและพัฒนาที่เหมาะสมแก่วิสาหกิจเริ่มต้น และกำกับดูแลองค์กรที่มีภารกิจด้านพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานพัฒนาและส่งเสริม สร้างความเชื่อมโยง รวมถึงปรับระบบและกลไกการทำงานของหน่วยงานพัฒนาและส่งเสริมให้สามารถดำเนินการกิจการอย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้